

Mitt livet

EKENÄSNEJDENS SVENSKA FÖRSAMLING

BROMARV | EKENÄS | SNAPPERTUNA | TENALA

NR 4
2015

FRID ÖVER NEJDEN

Herren bjöd
s. 6-7

MÄNSKA, INDIVID OCH
MEDBORGARE

att VÄLJA
eller SLUSSAS

Läs om:

EVANGELIUM

s. 8-9

ÄNGLAR,
HERDAR,
TYRANNER OCH
MENLÖSA BARN

s. 10-11

TENALA
KYRKA

s. 16-19

Johannes 15:5

Jag är vinstocken, ni är grenarna.
Om någon är kvar i mig och jag i
honom bär han rik frukt: utan mig
kan ni ingenting göra.

Julkonturerna

Jul igen! Perioden mellan jularna känns märkligt nog kortare för varje år som går. På något vis har man vant sig vid att butikskedjorna börjar skylta jul så fort halloweendekorationerna tagits ner, det hör till att vara steget före. Men numera plockar också allt fler privathushåll fram sin julbelysning redan i slutet på oktober. Är det så att julkonturerna blivit alltmer suddiga? Jul igen, tycker också vokalgruppen Rombergs, som ger julkonsert några dagar före jul. (Se alla julkonserter på sid 22.)

Det är ett faktum att vi omger oss med mer ljus än någonsin. Det myckna artificiella ljuset (på engelska benämmt light pollution, "ljusförorening"), mest utbrett på norra halvklotet och av allt att döma ett tecken på ekonomiskt välstånd, är inte enbart positivt. Det sägs ha negativa följder inte bara för miljön utan också för människans välbefinnande. Enligt International Dark-Sky Association (IDA) lär det finnas miljontals människor som i sin urbana överilluminerade hemmiljö inte kan se Vintergatan. Himlens små äkta ljuspunkter drunknar i det artificiella ljusflödet. Trots det vill vi gärna ha en ljusslinga till på följande vägg. Eller kanske vi besinnar oss? För att lysa upp i våra inre skrymslen behövs ett annat slags ljus.

Ljus hör julen till. Det ligger känsla, upplevelse och en hel del symbol i det. Inte minst blir det tydligt när Lucia med levande ljus skrider in i våra nedsläckta rum och salar. Ljusbringerska – konkret och symboliskt. Man berörs på djupet och blir störd om belysningen tänds innan luciasången hunnit tona bort. Men julen är också, såsom andra jordiska tider, förknippad med mörker, ensamhet, rädsla och sorg, både i historia och i helt vanliga nutidsliv. Något av detta berörs i artiklarna på sidorna 10 och 12. Utan att idealisera svårigheter ligger det likafullt en sanning i att ljuset syns bättre i mörker.

Det finns olika föreställningar om vad en god jul är. I livsstilsmagasinen hittar man gott om ram och trend. Tillrättalagt och vackert att se på. Det ena utesluter inte det andra, men förmår det svara mot vår inre längtan efter mening? För många av oss räcker det med det vanliga; en lugn stund med de närmaste kring ett traditionellt julbord med stearinljus i de gamla stakarna och förhoppningsvis ett annat ljus som värmer inombords. Väl medvetna om att stunden är ett privilegium som inte varar för evigt. Allt förändras.

Julfriden som vi tillönskar varandra är mer än ett slitet ord. Det är friden som lyser upp julen. Den fridsfurste som julens profetia talar om lovar oss sitt ljus, sin närvaro och frid – oberoende av yttre blänk eller illuminering – inte först när vi är tillräckligt goda och välartade, utan precis nu. Mitt i våra egna mörkerskrymslen. Det är i mörkret som ljuset syns klarast. Det är kontrasterna, motsatserna som gör att julens konturer framträder tydligt. Må julens frid få lysa i varje hem, både för den som har många kring sig och för den som är ensam.

YVONNE LINDSTRÖM
redaktör

Innehåll:

Redaktörens spalt.....	2
Ledaren: Ett år har gått.....	4
Frid över nejden Herren bjöd.....	6-7
Evangelium.....	8-9
Änglar, herdar, tyranner och menlösa barn.....	10-11
Mänskan, individ och medborgare – att välja eller slussas.....	12-15
Tenala kyrka.....	16-19
Högmässor och gudstjänster.....	20-21
Musik och körer.....	22-23
Barn, familj, skolbarn och konfirmander.....	24-25
Diakoni, kretsar.....	26-27
Många packade lådor.....	28
Mission och bistånd.....	29-30
Eva Fagerlund: Vill du. Leka. Med mig.....	31
Herrens välsignelse och Frälsarkransen.....	32-33
I köket med familjen Lindgren.....	34-35
Sponsorerad prenumeration, Kyrkpressen.....	36
Evelyn Waugh En förlorad värld.....	37
Lucia.....	38
Personalens kontaktuppgifter.....	39
Manna.....	40

”
DET ÄR FRIDEN
SOM LYSER UPP
JULEN.

Gilla oss på facebook!

EKENÄSNEJDENS SVENSKA FÖRSAMLING
För oss som tror att Gud är med mitt i livet

Följ oss på Instagram

EVLUTHEKENASNEJDEN

MITT I LIVET

Första årgången
Nr 4/2015

Ansvarig utgivare:

Ekenäsnejdens sv. församling/Anders Lindström, kyrkoherde,
0400-527 488, anders.lindstrom@evl.fi

Adress: Larssonsvägen 1, 10600 Ekenäs

REDAKTION

Redaktör: Yvonne Lindström (044-508 1527), yvonne.lindstrom@evl.fi

Redaktionsteam: Anders Lindström, Staffan Söderlund, Tuija Wilman,
Monica Cleve, Ann-Sofi Storbacka, Markus Andersson

Mitt i livet är Ekenäsnejdens sv. församlings informationstidning. Den utkommer 4 ggr/år och postas till medlemhushållen i församlingen.

Tidningen är tryckt på miljövänligt papper.

Upplaga 6400 ex.

Pårbild: Markus Andersson

Layout: Ekenäs TypoGraf/CW | Tryck: Paino-Kaarina Oy

NÄSTA NUMMER utkommer i januari 2016.

Obs! Om du inte får tidningen till din hemadress eller med felaktiga adressuppgifter, ta kontakt med redaktören.

Det händer under advent...

FÖRSAMLINGEN MED PÅ SNAPPERTUNA JULMARKNAD 29.11

Julmarknaden inleds med gudstjänst kl. 13 i **Snappertuna kyrka** där Snappertunakören och skolans luciatåg medverkar.

Marknaden försiggår i kyrkbyn fram till kl. 16.30. Under den tiden har prästgården öppna dörrar, kom in och titta! Vi har bl.a. program för barn och andra pysselintresserade, bjuder på varm saft/ glögg med pepparkakor.

Vi säljer

- Etiska julklappar från Finska Missionssällskapet
- Annorlunda julklappar från Kyrkans Utlandshjälp

Kolla in

SIFFES JULPYSSEL!

Sid. 25

Välkommen på
JULFEST

Söndagen den 13.12 kl. 15 hålls traditionell julfest i församlingshemmet för alla grupper och kretsar i **Tenala**.

Barn, ungdomar, medelålders och pensionärer möts till gemensam fest. Vi bjuder på gröt, kaffe och saft, samt program av olika slag.

Kom också Du med din familj!

**FIXA EGNA
JULGODISET!**

Sid. 34-35

Glöm inte årets

BASARER!

Sid. 26

Missa inte de många

JULKONSERTERNA!

Se sid. 22-23

2015

ETT ÅR HAR GÅTT

För ett år sedan påbörjade vår nya församling Ekenäsnejdens svenska församling sin verksamhet på sitt vidsträckta område. De gamla inre församlingsgränserna försvann, en ny församling såg dagens ljus.

Det har varit ett rikt år då vi kunnat skönja en liten uppgång i aktivitetsdelaktigheten. Den nya församlingens logo, vinrankebladet med texten ur Joh. 15:5 ”Jag är vinstocken, ni är grenarna. Om någon är kvar i mig och jag i honom bär han rik frukt: utan mig kan ni ingenting göra.”, har fungerat som en god ledstjärna i de nya utmaningarna.

Församlingen har många verksamhetspunkter och det fina är att församlingsmedlemmarna i allt högre utsträckning med glädje besöker olika tillfällen och verksamhetsställen på hela församlingens område. Helheten håller i allt större grad på att bli allas hem. En god lokal verksamhet skapar grunden för den mångfald Ekenäsnejdens svenska församling kan erbjuda.

Denna tidning som du håller i din hand är ett exempel på en förenande länk för alla församlingsbor. Församlingens facebook-sida, instagram och webbplats är också förenande och utåtriktade länkar. Det är med stolthet vi tillsammans kan förvalta det arv av tradition och infrastruktur som tidigare generationer skapat åt oss genom sitt arbete och sina strävanden.

I en tid av stora förändringar ute i världen ståms mina tankar till djup eftertanke över vårt

arv av kristen tradition och etik. Genom tiderna har kyrkan inte alltid lyckats, men grunden har varit god och vi ser det goda förverkligat på många sätt i vårt samhälle i solidaritet och omsorg. Denna värdegrund är viktig att bevara och utveckla.

Vår församling har valt som motto ”Mitt i livet”, det betyder att vi vill värna och utveckla den kristna traditionen och fungera mitt i livet med öppenhet och samverkan. Det kan låta högtidligt men det betyder att våra kyrkor och församlingshem skall vara goda mötesplatser där vi kan mötas till reflektion, vila och gemenskap i både glädje och sorg.

I advents- och jultid erbjuds många mötesplatser i våra kyrkor, till eftertanke och reflektion. Jag vill hälsa dig hjärtligt välkommen till delandet av gemenskapen i tystnad, i musik och i ord.

Ett år har gått, ett nådens år. Nya dagar stiger i öster. I ödmjuk tacksamhet inför livets Gud blickar vi framåt. Livet är en gåva, varje dag en möjlighet.

I julnatten tänds ett ljus. Ett barn är oss fött. Johannes skriver: ”Ljuset lyser i mörkret och mörkret har inte övervunnit det.”

En välsignad advents- och jultid.

ANDERS LINDSTRÖM
Kyrkoherde

Det händer under jul...

Inled din uppesittarkväll vid Raseborgs slottsruin!

JULFRED VID BORGEN

Onsdag 23.12 kl. 18

Julhälsningar från Ekenäsnejdens svenska församling och Raaseporin suomalainen seurakunta, sång av Finlands Lucia med tärnor, samt allsång.

Hembyggdens Vänner sköter de praktiska arrangemangen och brandkåren dirigerar trafiken.

FIRA JULAFTONSDAGEN MED OSS!

Torsdag 24.12 kl. 12-15

Välkomna, både yngre och äldre, till en julaftonsdag med julmat, kaffe och program i Tenala församlingshem!

Vi bjuder er på god hemlagad julmat, gemenskap med varandra och program med Martin Kevin, Carola Malmsten-Kevin och självaste julgubben. Programmet avslutas i god tid så att var och en kan delta i julbönen i Tenala kyrka kl. 15.

Anmälningar till middagen tas emot på betjäningpunkten i Tenala **senast måndag 14.12 kl. 12.**

(Öppet må-to kl. 10-12, tel. 019-24 50 550)

Kom ihåg att samtidigt meddela om du behöver skjuts, också från Bromarv.

JULAFTONEN

i församlingen inleds med småbarnens Nallejulfbön. Se julfbönernas klockslag på sid. 20

HELA FÖRSAMLINGENS JULFEST MED LUCIA

På Trettondag onsdag den 6.1.2016 möts vi till julfest för alla åldrar i **Ekenäs församlingshem**. Festen inleds med en förkortad gudstjänst och fortsätter med servering och program av varierande slag.

Ekenäs Lucia finns på plats för sitt avslutande uppdrag för säsongen.

Välkomna med!

Mer om Lucia på sid. 38.

FRID ÖVER NEJDEN

Herren bjöd

Text: MONICA CLEVE
Fotografi: YVONNE LINDSTRÖM

Härlig är vår nejd och en stor gåva. Land och hav, småstad och landsbygd. Ett kuperat landskap med toppar och dalar för kropp och själ. Blicken vilar över storslagna vyer och vida fjärdar av glittrande silver. En västnyländsk atmosfär av småskalighet, närproducerat hopp och liv.

Vi får som pilgrimen vandra med ditt ord som en lykta för foten i vintermörkret. Pilgrimsstaven stöder på svart asfalt liksom då nyfallen pudersnö dekorerar frusen jord och djupa drivor möter i skogen. Stegen är inte lika snabba som i somras eller då höstvindarna ven och löven föll. Principen är dock den samma, varsamt får vi lägga ena foten framom den andra, steg för steg, stig för stig och väg för väg.

Fager är vår vidsträckta nejd. Fagra är vägarna, backarna, kullarna. Krokiga vägar liksom raka. Vägsål som leder till många kyrkorum, från gamla tider till nutid och en framtid.

Fagert är det i Bromarv, den gamla svenskbyggnaden på landtungan Padvalandet. Det moderna kyrkorummet välkomnar med en varm rödbrun ton inte minst i de tilltalande kyrkotextilierna. Advent och jul firas tidevarv efter tidevarv.

Fagert är det i Tenala vid foten av Bromarvhalvön. Kyrkan bjuder på en månghundraårig tidsram som börjar redan på 1100-talet. Gråstenskyrkan med de många pelarna och Tenala en av de äldsta kyrksocknarna i Västra Nyland. Advent och jul firas tidevarv efter tidevarv.

Fagert är det i småstaden Ekenäs som förlänades stadsrättigheter år 1546 av kung Gustav Vasa. Kyrkan byggdes ursprungligen på 1600-talet men fick sitt nuvarande utseende på 1800-talet efter en brand. Nejdens huvudkyrka är avskalad och ljus med barocka inslag och förgyllda symboler. Denna tid på kyrkoåret är krubban självskrivna framme i koret. Advent och jul firas tidevarv efter tidevarv.

Småstaden lyser idylliskt på dekorerad vintergata. Elsa Beskows sagobok "Tant Grön, tant Brun och tant Gredelin" kunde likaväl ha författats i Ekenäs. Farbror

Blå passar likaså in i gatubilden liksom barnen Petter och Lotta och pudeln Prick och katten Esmeralda. 1800-talets tidstypiska kläder som krinolin och bahytten, en form av huvudbonad hör dock en förgången tid till.

Fagert är det i Snappertuna, den välbevarade kyrkbyn från 1800-talet. Den unika korskyrkan från 1600-talet lyser upp på berget i vacker vinterskrud. Advent och jul firas tidevarv efter tidevarv.

Paradisisk är nejden. En tidlös nejd där fred och välstånd har fått råda en längre tid. Liksom en trädgård med starka färger och hemlighetsfulla dofter. En paradisk nejd och ett hem av Guds godhet. Ett tillstånd av djup längtan och ett hägrande mål. En nejd där himmel och jord möts redan i dag, denna jul.

Tidevarven i nejden kommer och går, en del varv med återkommande nygamla inslag. En gammal bygd där många har vandrat före och andra kommer efter. Förgången tid och tid som vi sparar på tidskonton som inte finns. Släkterna i nejden är många, en del med gemensamma förfäder andra ingifta och adopterade. Flera generationer tillsammans med nyinflyttade, deltidboende och asylsökanden med en längtan efter och en rätt till ett gott liv.

Julens ton är god, välkomnande, inkluderande med ett brusande orgelspel i nejdens alla fyra kyrkor. En öppen samtalston, en vilja till goda möten och förhoppningsvis ett ömhetens tilltal. Sången i nejden, en eller två, tre tillsammans, körer med eller utan instrument, ett saligt änglabrus. Ängeln som kom med den goda nyheten om frälsarens födelse och julens gästabad.

Markens herdar hörde först änglasången. En framkomlig väg går genom nejden som trotsar mörkret. Det finns ett spår i snön att tryggt följa, en plogad väg som bär framåt. Lyktan lyser hela vägen till det varma härbärgat.

Glädjen i nejden är att få glädjas över julens budskap med en jul för alla. Vi får stanna upp och lyssna till träbjälkarna som knäpper av liv. Kristi kors är livets tecken, en symbol för frid och fred.

Frid över nejden Herren bjöd. ■

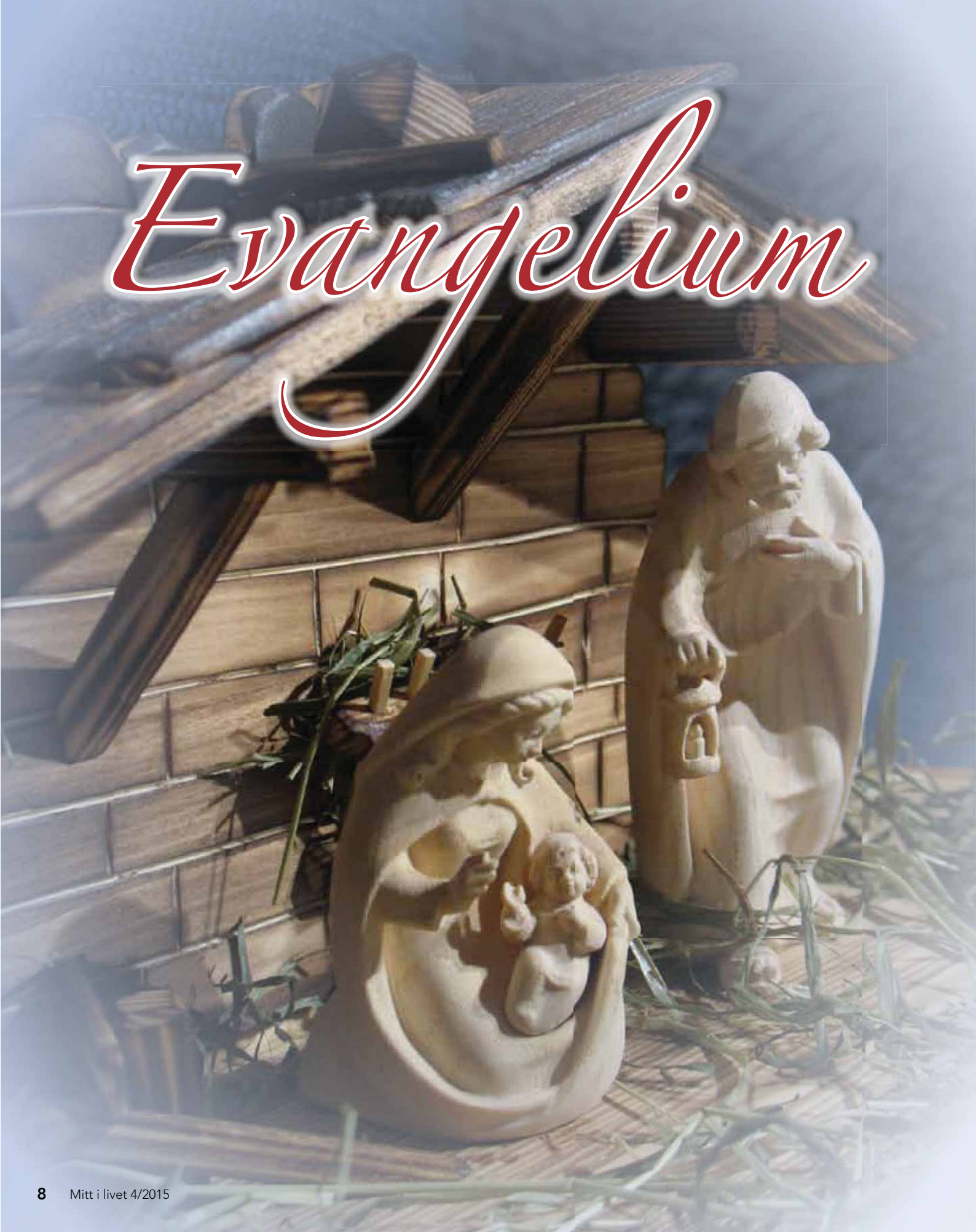
Härlig är jorden,
härlig är Guds himmel,
skön är själarnas pilgrimsgång.
Genom de fagra
riken på jorden
gå vi till paradiset med sång.

Tidevarv komma,
tidevarv försvinna,
släkten följa släktens gång.
Aldrig förstummas
tonen från himlen
i själens glada pilgrimssång.

Änglar den sjöngo
först för markens herdar,
skönt från själ till själ det ljud:
Människa, gläd dig,
Frälsaren är kommen,
frid över jorden Herren bjöd.

Psalmboken 31
Bernhard Severin Ingemann 1850
Cecilia Bååth-Holmberg 1884 (översättning)

Evangelium

Text: TUIJA WILMAN
Foto: YVONNE LINDSTRÖM

ett språk består av olika slags ord som berättar, beskriver och förmedlar ett budskap från en människa till en annan. Språket är ju inte enbart ord utan uttryck och ljud där till och med pauserna berättar någonting. När nya fenomen föds behövs det ord för att någon kan återge det nya till åhörare. Ordet evangelium föddes inom den tidiga kristna tron och har också blivit en del av det svenska språket.

Det grekiska ordet *euangélion* betyder ”budskap om goda nyheter” och ”glädjebud”. Evangelium var den goda nyheten om Kristus som ger människorna ett nytt liv och frälser från döden genom sin uppståndelse. De första anhängarna i den nya tron berättade de goda nyheterna muntligt. Glädjebudet spred sig från Galileen till de livliga handelsstäderna runtomkring vid Medelhavet och människorna samlades i hemmen för att höra mera om Kristus. Jesu lärjungar kallades för apostlar (sändebud) och en del av dem besökte dessa församlingar som senare växte till kyrkor. Kristna ledare och församlingar höll kontakt genom brev och personliga besök. Brev och tal lästes upp vid sammankomster och predikningar skrevs ner och skickades till andra församlingar på annan ort.

Det uppstod ett behov att höra mera om Jesus. ”Alla överväldigades av hans undervisning, för han undervisade med makt och inte som de skrifflärda”, beskriver det äldsta av de bevarade evangelierna i sin inledning (Mk 1:22). Vi kallar honom för Markus och han banade vägen för de tre andra evangelierna i vår Bibel: Matteus, Lukas och Johannes. Det föddes en ny form av litteratur: evangelietskrifterna. Ett evangelium var inte historieskrivning, inte en predikan, inte ett filosofiskt undervisningstal, inte en biografi, inte en roman, utan snarare en blandning av dessa. Det var en helomfattande berättelse om Jesus, hans verksamhet, undervisning, lidande och triumfen över döden. Evangeliets målsättning var och är att väcka tro på Jesus Kristus. Att beröra och ändra liv.

Evangelieförfattarna har inte enbart samlat ihop material om Jesus utan också ordnat dessa olika fragment enligt ett visst mönster. Matteus bygger en brygga mellan Gamla testamentet och det glada budskapet medan Markus betonar hur Jesus liv för honom mot lidande på korset. Lukas påbörjar sitt evangelium från profeterna, berättar om Jesus och avslutar sitt verk i Apostlagärningarna som beskriver hur den heliga Anden leder verksamheten i den kristna kyrkan. Evangelium enligt Johannes skiljer sig från de

DET FINNS
EN TIDSLINJE PÅ
2000 ÅR MELLAN OSS
OCH JESU LIV. VI KAN INTE
RESA TILLBAKA I TIDEN MEN
EVANGELIETEXTEN KAN
ÄNDÅ BLI LEVANDE
HOS OSS I NUET.

övriga evangelietskrifterna i det att man samlar Jesu tal i större helheter och tolkar betydelsen av dem redan i nuet som en del av församlingens liv. Medan Jesus i Markusevangeliet förbjuder människorna att kalla honom Messias före det rätta ögonblicket, inleds Johannesevangeliet med tanken om Kristi existens före födelsen och hur Jesus under hela sin verksamhet är medveten om hur han och Fadern är ett och beskriver detta för sina elever.

När vi nu förbereder oss inför julfirande får vi säkert höra julevangeliet många gånger. Det finns en tidslinje på 2000 år mellan oss och Jesu liv. Vi kan inte resa tillbaka i tiden men evangelietexten kan ändå bli levande hos oss i nuet. Genom att en stund meditera kring texten blir den levande och ger oss nya tankar. Läs Luk. 2:1-20 och fundera...

- Hurdan har Josefs och Marias resa varit till Betlehem?
- Har du någon gång varit med om att du inte fått ett rum på ett hotell? Hur kändes det?
- Maria födde ett barn som är Guds barn, och lade honom i en krubba. Vad tror du att Maria tänkte?
- Vad betyder det för dig att Gud kommer till mänskligheten som ett litet barn, inte som en 30-årig man?
- Herdarna fick höra ”glädjebud” från änglarna. Vad är evangelium för herdarna?
- Vad är ”budskap med goda nyheter” till dig just nu, i dag?

Vi ber:

Gud, du som har rymd och jord och tid i din hand, föddes som ett människobarn, en fattig bland fattiga. Låt oss i mötet med dig som spädbarn förlora vår rädsla inför dig.
Fyll oss med förundran och glädje. Amen.

Ur boken *Mitt i församlingen*

ÄNGL TYRANNER

Under den senaste tiden har jag ofta haft julen i mina tankar. Nej, jag har inte fixat årets julklappar i särskilt god tid och jag har inte heller börjat planera hur mitt julfirande ska se ut. Julen i oktober har för mig i år i stället handlat om de mindre kända julberättelserna, som t.ex. barnamorden i Betlehem och flykten till Egypten. Jag har inte kunnat släppa dem när de har dykt upp i mitt sinne.

I många år har jag varit församlingspräst och hållit tal på julsångstillfällen, julfester och juldagstjänster. December har varit fullspäckad med juligt program, eftersom det har funnits (och ännu finns) en stor efterfrågan på ett hoppfullt och glatt budskap. Före och efter jul har varje präst också haft predikningar att skriva till söndagar, vars bibeltexter har handlat om helt andra saker än om julkrubbor och änglakörer. Texterna har handlat om svåra tider, om oro och rädsla för förföljelse eller krig. De har också handlat om barn som far illa, som är tvungna att fly tillsammans med sina familjer eller som t.o.m. har blivit dödade av tyranniska härskare.

Under många år har kontrasterna varit för stora mellan stämmningsfulla julandakter och svåra adventstexter om tunga ämnen. Nu har däremot något hänt, något som gör att jag är tacksam över att de här texterna finns. Nu förstår jag bättre att de här svåra texterna handlar om verkligheten sådan den är och inte om sådan den borde vara. Den här sommaren och hösten

AR, HERDAR OCH MENLÖSA BARN

Text: ANN-SOFI STORBACKA
Foto: MARKUS ANDERSSON

har allt flera begett sig på flykt. En liten del av dem har gjort den långa resan ända hit till Finland. Den som är intresserad av att ta reda på varifrån de flyr får höra liknande berättelser som finns i Nya testamentet, berättelser om ”menlösa”, oskyddade barn som far illa och som dödas i konflikter som ännu inte ser ut att ha något slut. Verkligheten har kommit ikapp med berättelserna.

Bilderna jag ser på tidningarnas nyhetssidor eller på sociala medier är hjärtskärande bilder av drunknade barn på en sandstrand eller barn som kurar ihop sig för att sova under en filt på en gata i en storstad eller under ett träd i en skog. Det är utmanande bilder både för hjärtat och för hjärnan. De är tunga att se och förhålla sig till.

Bland alla tankar som går igenom mitt huvud återkommer sådant som jag hörde som barn. Min mormor berättade ofta legender om den heliga familjen på flykt i ett nordiskt landskap med björkar, enar och granar. Mormor kunde tala om varför aspens löv darrar och varför enen är en speciell buske. Det är varianter på mycket gamla legender med ett ursprung i Mellanöstern. Jag fick höra om att aspen darrar än i dag därför att Jesu kors var gjort av aspens trä och att enen har

välsignats med både bär och doft därför att den flyende familjen en gång gömde sig under en särskilt kraftig en. När jag sedan som vuxen besökte Egypten fick jag höra liknande berättelser, men med en större närhet till en historisk tid och en bestämd geografisk plats.

Mormors berättelser förmedlade dels en vördnad för den nordiska naturen och dels en medkänsla med människor på flykt. Den enda som på något sätt påminde om en flyktig när jag var barn var zigenargumman Ida (det var så hon kallades på 60-talet) som kom och sålde dukar. Mormor köpte alltid någon duk, trots att hon själv virkade och broderade mycket finare dukar än dem Ida sålde.

Jag vet inte hur gammal jag var när jag hörde berättelsen om Herodes soldater som dödade alla gossebarn under tre år i Betlehem. Men min mormors berättelser om den heliga familjen på flykt har jag burit med mig ända sedan jag var liten. Mormor lärde mig empati, både i ord och i handling.

Nyligen hörde jag talas om den kanadensiska forskaren i experimentell psykologi Steven Pinker, som har skrivit en bok om våldets historia: ”The Better Angels of our Nature”. Han hävdar överraskande nog att våldet i världen har

minskat under århundradenas lopp. Det hoppfulla och tänkvärda i hans bok är att han lyfter fram det som har fått våldet att minska. Organiserade och mera civiliserade samhällen förebygger konflikter. Han lyfter också fram hur synen på utsatta grupper, som barn, kvinnor, djur har förändrats i en mera human riktning. Han understryker också berättelsernas och litteraturens betydelse för att utveckla empatin för också andra människor än dem som finns i ens allra närmaste krets.

Jag vet inte om man kan säga att världen på nytt skulle utvecklas i en mera våldsam riktning. Å ena sidan syns följerna av de konflikter som finns tydligare än förut. Å andra sidan förstärks också mångas villighet till att göra en insats för människor i nöd.

Just den här julen är jag tacksam över att de mörkare berättelserna också finns bland med jultidens evangelietexter. Den mörka bakgrunden gör att ljuset i dem syns tydligare. Där finns ord både för klagan, förtvivlan och helig vrede, likaväl som för fred, frid och glädje. Alla känslolägen är möjliga, också under julen. Alla handlar de framför allt om att Gud är med oss där vi är och inte bara där vi borde vara. ■

MÄNSKA, INDIVID OCH MEDBORGARE

---

att VÄLJA
eller SLUSSAS

Julens berättelse om Jesus som föds in i världen är vacker men i samma berättelse märker vi av makthunger, flykt och ovilja att hjälpa, misstänksamhet och rädsla. Men budskapet i berättelsen handlar om en ny start. Molnen skingras, stjärnorna lyser.

Foto: WIKIMEDIA COMMONS

Insikten om att man är annorlunda eller att andra inte tänker som jag, är det första steget till upptäckten av vem man själv är. Vi växer upp i ett spänningsfält mellan det individuella och det kollektiva. Vad betyder detta?

Mänskan är en social varelse, vi lever vårt liv i relation till vår omgivning samtidigt som vi är individer. Människor är olika samtidigt som mycket förenar oss. En del upplever vi som sociala och andra som mera inbundna. Vi talar om introverta och extroverta människor. När man sätter etiketter på olika beteenden är det snubblande nära att man samtidigt utför en värdering av vad som är bra och vad som är mindre bra. Någon glasklar norm finns inte. Det som däremot är viktigt är hanteringsförmågan av sig själv och av andra. Insikten om människors olikhet kan vara källan till större förståelse av livets många dimensioner.

Det kollektiva och det individuella

Spänningsfältet mellan det kollektiva och det individuella har följt människan genom årtusenden och dess spår ser vi i historiska avtryck. Utan att närmare analysera världshistoriens händelser vill jag göra några reflektioner. President John F. Kennedys klassiska uttryck i hans installationstal den 20 januari 1961 ”fråga inte vad ditt land kan göra för dig, fråga vad du kan göra för ditt land”, visar tydligt på hanteringen av det individuella kontra det kollektiva. Varje individ behövs för att bygga upp det gemensamma bästa. Dessa ord uttalades i ett land som förespråkar individuell frihet och rätt. Det gemensamma bästa kräver demokratiskt tillkomna lagar för att skapa en trygghet i samhället.

Men det kan också gå tvärtom. Genom att enbart betona det kollektiva, det nationalistiska skapades ödesdigra följder under Hitlers tid vid makten i Tyskland. Då stiftades lagarna för att genom hot styra landet, där var och en skall offra sig för statens bästa. Demokrati upphörde och tyranni infördes.

Fortfarande styrs människan av längtan om tillhörighet och att vara accepterad. Detta i sin tur kan leda till svåra spänningar, vems röst skall jag lyssna till eller vems vilja skall jag följa. Genom att rullas omkring av vågorna i livet slipas vi, men mognaden är ingen självklarhet.

Att strunta i det allmänna bästa, det kollektiva, är anarki, eftersträvan av ett samhälle utan lagar. Ett samhälle utan gemensamma lagar och lyhördhet inför dem skapar otrygghet och ger plats för allehanda presumtiva, makthungriga individer att ta över samhället, om inte helt så delvist.

Den nordiska välfärdsmodellen

Vårt västerländska samhälle har byggts upp på demokratisk grund och genom demokratiska val. Välfärden har skapats genom gemensamt arbete och politiska beslut. Att stiga ner i en välfärd utan att känna till dess bakgrund begränsar förståelsen till analys. Det är alltid viktigt att veta varifrån man kommer och vad som är orsaken till hur samhället ser ut idag. Vårt land är idag inte en isolerad företeelse utan en del av den europeiska gemenskapen och det globala samfundet.

Utifrån detta perspektiv ser vi hur motsatsparet individuellt – kollektivt stiger fram. Begreppet finns med när vi analyserar vårt land inåt och när betraktar vårt land utåt i den globala gemenskapen. Samhällsutvecklingen påverkas av trender, som i sin tur har sin upprinnelse i värderingar och tolkningar av livet och dess mening. Megatrender drar över vårt land och över Europa. Jag nämner två; nyliberalismen och postmodernismen.

Nyliberalismen präglas av att man inte automatiskt skall betala för tjänster man inte anser sig behöva eller just nu använder sig av.

Postmodernismen vänder sig mot tanken på absoluta sanningar och fasta vär-

den och kritiserar tanken på objektivitet. Livet uppfattas som relationellt och kontextuellt, beroende av sitt sammanhang, vad som är rätt för dig behöver inte vara rätt för mig.

De postmoderna strömningarna i vår tid kan märkas i att traditionerna upplöses och riktlinjerna för våra liv utplånas. Om allt relativiseras och grundläggande värden upphör att finnas reflekteras detta in i våra samhällen och våra liv.

De nyliberalistiska tankegångarna kombinerade med postmodernistiska influenser skapar ett förändringstryck på institutioner, staten, kommunen och även på kyrkan. Det gamla talesättet ”att var och en är sin egen lyckas smed” har många aspekter. I bästa fall fungerar det som sporre att skapa nya innovationer

och att ta ansvar för sitt eget liv, men i den andra vågskålen kan man se den solidariska västerländska samhällsmodellen vara hotad. Tanken på ett gemensamt ansvarstagande och solidaritet i samhället, styrt av myndigheter och via skatter, blir allt mera ifrågasatt.

Med detta som bakgrund kan vi förstå det korsdrag samhället utsätts för.

Balanserande värderingar

Vårt samhälle har fortfarande grundläggande värderingar. Vi värnar om omsorg om de som behöver vård, lika utbildning skall skapa en god grund för framtiden och vi finansierar detta genom en delvis progressiv beskattning. När kravet på större individuell frihet gör sig gällande och ökat eget inflytande stiger upp till

för våra beslut och prioriteringar. Jag vet att det kan kännas för stort och svårt, men all förändring och utveckling börjar i det lilla. Frågan är bara om vi tar steget mot förbättring eller försämring. Uppgiften är att se till att våra val skapar en god framtid för hela människan. Endast genom insikt om historien kan vi förvärva kunskap om framtiden. Genom att vårda den goda etiska grunden om att älska sin nästa och att livet är en gåva har vi viktiga ledfyrrar för våra beslut och prioriteringar.

Vi började med att kort fundera på spänningsfältet individuellt kontra kollektivt och vi har kunnat skönja hur det individualistiska tar sig uttryck i nyliberalism och postmodernitet. Fortfarande styrs människan av längtan om tillhörighet och att vara accepterad. Detta i sin tur kan leda till svåra spänningar, vems röst skall jag lyssna till eller vems vilja skall jag följa. Genom att rullas omkring av vågorna i livet slipas vi, men mognaden är ingen självklarhet. De vardagliga besluten, viljan att bygga samhället tillsammans och en sund granskning och vilja att utveckla befintliga strukturer ger en plattform för framtiden.

Julens berättelse

Julens berättelse om Jesus som föds in i världen är vacker men i samma berättelse märker vi av makthunger, flykt och ovilja att hjälpa, misstänksamhet och rädsla. Men budskapet i berättelsen handlar om en ny start. Molnen skingras, stjärnorna lyser. Orden tystnar och stunden fylls av helig vördnad där det gamla destruktiva brinner upp och det nya livet spirar fram ur askan.

Krigslarmet tystnar, de egna kraven blir meningslösa men livet djupt meningsfullt; ”Ett barn föds, hans namn är Underbar i råd, evig Gud, fridsfurste.”

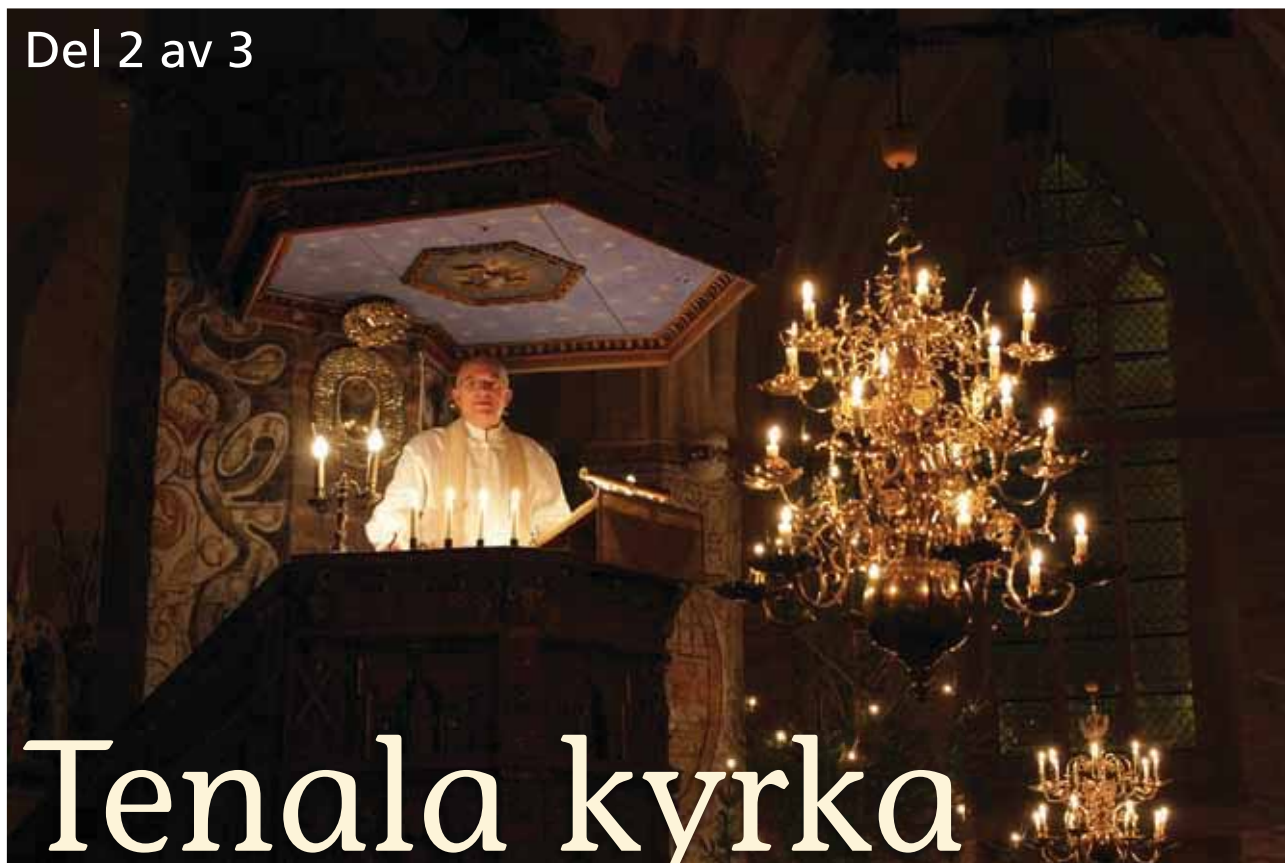
Det är ingen saga, det är ingen legend. Det är ord som manar till eftertanke i vårt liv, i varje människas liv. Individuellt och kollektivt. ■

ytan innebär det att gamla strukturer utsätts för kritik och hot. Var och en bör ställa sig frågan vilken roll man tror sig ha i samhället. Att rubba gemensamma strukturer som utgör grunden för trygghet och välfärd kan kännas spännande ur ett individualistiskt perspektiv men är en katastrof ur ett solidaritetsperspektiv. Det är uppenbart att det bör råda en balans i samhället mellan individuella strävanden och en kollektiv omsorg. Ansvaret att hantera den gemensamma kassan är stort. Ett samhälle självdör utan innovation och personliga insatser och samhället går under om bara det subjektiva betonas. Vi har alla chanser i vårt samhälle att balansera detta. Den möjligheten har vi ännu men inte för alltid. Chansen måste tas.

Värderingar styr våra tankar och våra handlingar. Den kristna traditionens grundpelare är omsorg om medmänniskan och dem som har det svårt samtidigt som man uppmuntrar till flit och innovation. Ett samhälle med omsorg om de sjuka och de som behöver vård och hjälp skapar en trygghetsgrund för livet. Denna trygghet kan inte existera av sig själv den behöver människor som vidmakthåller den.

Det dagliga valet

Varje människa har sin plattform och sina valmöjligheter. De som har fullmakten att påverka länder och skapa samförstånd i det internationella samfundet har en stor uppgift. Men det ankommer på var och en av oss i vår vardag att ansvara

Tenala kyrka

Text: STAFFAN SÖDERLUND
Foto: OLE EHSTEDT

*"Var hälsad, sköna morgonstund, som av profeters
helga mun
är oss bebådad vorden!
Du stora dag, du sälla dag, på vilken himlens välbehag
ännu besöker jorden!
Unga, sjunga, med de gamla, sig församla, jordens böner,
kring den störste av dess söner."*

Psalmboken 27
v.1. J.O. Wallin 1819

Det är julotta i Tenala kyrka. Ute är det ännu mörkt. Vi sitter i dämpad belysning. De levande ljusen på altaret, i takkronorna, på orgelläktarskranket och i pelarnas ljusarmar ger det varma ljus som vi förknippar med julen. Också ljusen i den resliga julgranen upplyser kyrkorummet så att vi ser texten i psalmboken när kantorn börjar spela den första psalmen, "Var hälsad sköna morgonstund". I år blir det den nittonde julkvällen som jag får dela den här upplevelsen med alla er som med mig orkar upp i ottan. Tenala kyrka har blivit min julkyrka.

Det måste ha varit med extra stor glädje som församlingen sökte sig till julotta år 1888. Det var den första jul som kyrkans orgel ackompanjerade psalmsången. Bara två år tidi-

gare, år 1886, hade den första finlandssvenska psalmboken tagits i bruk. "Var hälsad sköna morgonstund" hörde till de nya psalmerna i psalmboken. Sedan dess har den psalmen i regel årligen fått inleda julotta. Före det hade man i nära 200 år, som officiell psalmbok i de svenska församlingarna i Finland, använt den första svenska psalmboken, som utkom år 1695.

Jag kan tänka att den nya psalmboken också bidrog till att man i Tenala började drömma om en egen orgel. Den 20 mars 1887 tillsatte församlingen en kommitté för anskaffande av orgel till kyrkan. Man hade redan tidigare börjat samla medel

Foto: STAFFAN SÖDERLUND

för ändamålet. Men så fick församlingen av makarna Lovisa och Florentin Tennberg ett donationsbrev daterat på Midsommardagen den 25.6.1887. I brevet framgick att makarna avtalat med orgelbyggaren Jens Alexander Zachariassen i Nystad om byggandet av en orgel med två manualer och 14 stämmor. Priset var 10 800 fmk som makarna lovade betala. Samma orgelbyggare hade år 1872 byggt en orgel till Bjärnä kyrka. På mindre än 1 år blev orgeln färdig. Den 16.5.1888 gav musikdirektören och tonsättaren Richard Faltin bl.a. följande utlåtande om orgelns skick: "Det till orgelverket använda materialet är förträffligt; arbetet alltigenom solidt, sorgfälligt och vackert, bälgarna leverera tillräckligt och jämnt väder, intonationen af de enskilda stämregistren är ädel och karakteristisk, touchen lätt och behaglig. Tönen utmärker sig genom fyllighet och skönhet och bär, då fullt verk begagnas, en äkta kyrklig prägel." Orgeln invigdes annandag pingst, den 21 maj 1888. Endast en knapp månad senare, den 19 juni, dog Lovisa Tennberg i en ålder av 67 år. Orgeln är i sitt ursprungliga skick ännu idag. Till 120-års jubileet år 2008 har orgeln grundligt restaurerats av Åkerman och Lund Orgelbyggeri AB från Knivsta i Sverige.

Till de ofta återkommande psalmerna i julottan hör också psalmen "Av himmelshöjd jag kommen är". Till skillnad från "Var hälsad sköna morgonstund" har "Av himmelshöjd" funnits med redan från reformationstidens början. När den första svenska psalmboken utkom 1695 var psalmen med. Martin Luther skrev den ursprungligen som ett julspel för barn. När Herr Per och hans söner var präster i Tenala (Se Mitt i livet nr 3/2015) var psalmen relativt ny och sjöngs säkert flitigt. I kyrkoarkivet i Tenala finns bevarat ett nästan oanvänt exemplar av den första koralpsalmboken, tryckt år 1697. Ur den citerar jag psalmens 5 första verser och den sista. Jämför gärna texten med nuvarande psalmbok från år 1986!

*"Af himmels högd jagh kommen är,
Godt bodskap jagh til eder bär
Stoor frögd i skolen höra fåå, Thet eder
bör grant achta på.*

*Ett barn är födt på thenna dagh, Alt
efter Gudz nådh och behag
Uthaf en Jungfru reen och skär:
Christus Gudz Son thet barnet är.*

*Ehr högsta tröst thet wara skal: Af synd
och nådh thet hielper all:
Thet är then rätte Frälserman Wäl then
som ther på lita kan.*

*Thet förer medh sigh salighet Then
Gudh sielf hafwer them beredt
Som skola uthi himmels högd Gudz
Rijke fåå medh ewig frögd.*

*Så märcker nu thet tekn rätt: I krubbo
nedh uppå höö slätt
Finnen i thetta barnet lagdt Som hela
werlden haar i macht."*

...

*Ähra ske Gudh uthi sin thron, Som oss
skänckt haar sin enda Son:
Thess frögde sigh then Ängla Chor; Och
lofwe Gudh i högden boor.*

Psalmboken 1695, nr 132, Martin Luther.
Svensk övers.: Ärkebiskop Olaus Martini

I de 5 första verserna låter Luther julens ängel komma till tals. I julevangeliet har ängeln inget namn, men man har i kristenheten tänkt sig att ängeln som berättade för herdarna om Jesu födelse var samma ängel, ängeln Gabriel, som tidigare hade uppenbarat sig för jungfru Maria och berättade att hon skulle bli mor till Jesus. Ängeln Gabriel finns avbildad i Tenala kyrka, liksom många andra änglar. När Du nästa gång besöker Tenala kyrka kan du gärna söka upp dem alla.

Det var Herr Per som lät rusta upp kyrkan under sin tid som kyrkoherde. Från medeltiden fanns några skulpturer och en relief bevarade. Inför jul är reliefen intressant. Den föreställer "Joakim och Anna", Marias föräldrar eller Jesu morfar och mormor. Den torde vara från den katolska tiden på 1400-t. Joakim och Anna nämns inte i bibeln, men väl i en av nya testamentets apokryfiska

Reliefen Joakim och Anna.

skrifter, benämnd "Jakobs protevangelium". I den beskrivs jungfru Marias barndom, uppväxt och hur hon blev mor till Jesus. I kyrkan hänger reliefen på den norra väggen bakom den pelare som bär en bild av hur ängeln Gabriel besöker Maria.

Eftersom kyrkan aldrig dekorerats med tak- eller väggmålningar lät Herr Per måla kyrkans pelare år 1675. Man ser att bilderna målats efter reformationen. Det som vår reformator Martin Luther betonade understryks i bilderna. De västra pelarna som håller upp orgelläktaren har en bild var, medan de övriga har två. Att Luther ville återvända till kyrkans rötter, till evangelisterna, som beskriver det glada budskapet om Jesus, och till kyrkofäderna, som var med och definierade den kristna tros läran, syns i vår kyrka på de två pelarna i öster och på de två pelarna i väster.

Framme i koret har kyrkofäderna Hieronymus och Ambrosius avbildats. Hieronymus levde 331–419 och han översatte bibeln till latin. Det var ett livsverk som han hade fullbordat år 405. Ambrosius levde 339–397. Han kallas psalmsångens fader. Som biskop i Milano kämpade han för den rena läran genom att med sin församling ockupera

Kristoforos.

centralkyrkan i Milano, där en ny form av församlingssång föddes: Man sjöng psalmer med antifoner. På motstående sidor av de främre pelarna finns evangelisterna Johannes och Matteus. (Matteus är avbildad med sitt attribut: en människa försedd med vingar. Kanske vi också kan räkna den som en av kyrkans änglar.) På de bakre, västra pelarna finns Lukas och Markus. Herr Per betonar alltså detsamma som Luther att "Bibeln är det enda rättensöret för kyrkan".

Från koret räknat, vid den norra pelaren i följande pelarpar, lät Herr Per placera den nya predikstolen. Predikstolen är liksom orgeln en donation. År 1646 dog Hans Gyllenlood från Olsböle. Hans änka Anna Hansdotter van Sanden beslöt efter det att ge en predikstol till kyrkan. Den tillverkades av Måns Larsson, bild- och belätshuggare i Åbo år 1655. Predikstolen är ett verkligt konstverk och en prydnad för kyrkan. 9 apostlar är snidade i trä och 3 är målade på trappväggen. De 4 evangelisternas attribut är vackert snidade. Överbyggnaden har 5 vackert utsirade sköldar, bl.a. med en bild av Gud som världens skapare och donatorerna adelsvapen. På överbyggnaden hittar vi också många av kyrkans änglar. Särskilt dekorativa är de fem spelande änglarna som står uppe på taket. Två spelar på stränginstrument och tre blåser i olika trumpeter. På sköldarna finns också 3 utsirade änglar, liksom på fälten nedanför de snidade apostlarna. Under taket på predikstolshimlen svävar duvan, den helige ande. Och överst på taket finns pelikanen som matar sina ungar med sitt blod. En symbol för Kristus. Också predikstolsfoten var vackert snidad. Den föreställde Kristoforos, han som enligt legenden bar det lilla Jesusbarnet över floden, men som höll på att drunkna eftersom han samtidigt bar all världens synder som vilade på Jesu axlar. Kristoforos har senare bytts mot en enkel fot. Själv står han idag under orgelläktaren. I 20 år lär predikstolen ha stått omålade. Samtidigt som pelarna målades 1675 målades också den. Då målades också en äldre läktare, som inte är bevarad, med apostlabilder.

I år, 369 år efter Hans Gyllenloods död, har Johan och Hillevi Rappe från Olsböle lämnat oss. Också Johan har låtit pryda vår kyrka. Inte med något i stil med prediksto-

Predikstolens fem spelande änglar.

len, men genom att varje jul ända från år 1950 donera julgranen som stått framme i koret. Sonen Carl-Gustav Rappe har fortsatt traditionen.

Bilderna på predikstolspelaren skiljer sig från de övriga bilderna. Här hittar vi ytterligare två änglar. Men de har inte någon målad ram som de övriga bilderna. Ängeln som finns på östra sidan av pelaren bär en prästerlig stola över sina axlar och i händerna har den en bok och en kalk. Den påminner om nådemedlen som Gud gett: Ordet och nattvarden. Ängel på västra sidan om pelaren är tagen ur Uppenbarelseboken och blåser i domsbasun. Den påminner om lagen som Gud gett och om domen som ingen kan undgå.

De övriga pelarbilderna lyfter alla fram centralt kristna värderingar som vi gärna betonar i jultid. Mitt emot predikstolen ser vi Jesus, församlingens herde som offrade sitt liv för att vi skulle få leva. Han möter oss med villkorslös kärlek. En kärlek som Franciskus, som är avbildad på den andra sidan, fångades av och förmedlade till de fattiga. Naturen var för honom platsen där Guds kärlek blev synlig. Han behandlade människor och djur lika och han lär ha gjort den första julkrubban med levande djur och människor. På norra pelaren i följande pelarpar ser vi bilden av Marias bebådelse. På motstående sida ser vi ytterligare en person som alltid omnämns i adventstid, nämligen Johannes döparen. Han var den som beredde vägen för Jesus. Något som vi alla kallas till i jultid. Genom att bemöta varandra med respekt och kärlek sprider vi Guds ljus. Mitt emot den pelaren på södra sidan avbildas Job ur gamla testamentet på den ena sidan och Jesu liknelse om den rike mannen och Lasarus på den andra. Job började inte miss-trösta fast han drabbades av olycka. Han höll fast vid sin gudstro och fick uppleva att hans tro inte kom på skam. Den fattige Lasarus vid den rike mannens port får påminna oss om att inte bemöta de hjälpbehövande som knackar på hos oss på samma sätt som den rike mannen gjorde. Låt oss öppna våra ögon och se de medmänniskor som behöver oss. Det vi gör för en av dessa minsta det gör vi för Jesus själv. ■

Hur många änglar hittade vi i Tenala kyrka?

HÖGMÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

Gudstjänsterna är i regel högmässor eller kvällsmässor (KVM) med nattvard.
GDT = gudstjänst utan nattvard. AND = andakt.

november

ADVENT

29.11 1 advent – *Din konung kommer i ödmjukhet*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 13 Bromarvs kyrka, familjemässa
- ➔ Kl. 13 Snappertuna kyrka. Öppet hus i prästgården.
- ➔ Kl. 10 Tenala kyrka, familjemässa

december

06.12 Självständighetsdagen

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka GDT, tvåspråkig
- ➔ Kl. 12 Bromarvs kyrka, uppvaktning
- ➔ Kl. 12 Snappertuna kyrka, uppvaktning
- ➔ Kl. 10 Tenala kyrka GDT, uppvaktning

13.12 Tredje advent – *Bered vägen för konungen*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 12 Bromarvs kyrka GDT
- ➔ Kl. 16 Snappertuna kyrka, musik-AND,
De Vackraste Julsångerna
- ➔ Kl. 10 Tenala kyrka

20.12 Fjärde advent – *Herrens födelse är nära*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 16 Bromarvs kyrka, musik-AND, De Vackraste
Julsångerna (sid. 23)

JUL

24.12 Julaftonen

Ekenäs kyrka:

- Kl. 13 Nallejulbön – en stund inför julen för
de minsta barnens familjer
- Kl. 14 Julbön, barn- och ungdomskör medv.
- Kl. 15 Julbön
- Kl. 17 Julbön

Snappertuna kyrka:

- Kl. 15 Julbön

Tenala kyrka:

- Kl. 15 Julbön

Bromarvs kyrka:

- Kl. 16.30 Julbön

25.12 Juldagen – *Låt oss gå till Betlehem*

- ➔ Kl. 06 Ekenäs kyrka, julotta
- ➔ Kl. 06 Bromarvs kyrka, julotta
- ➔ Kl. 08 Snappertuna kyrka, julotta
- ➔ Kl. 08 Tenala kyrka, julotta

26.12 Annandag jul – *Kristi vittnen*

- ➔ Kl. 18 Ekenäs kyrka

27.12 1 s. e. jul – *Den heliga familjen*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 18 Tenala kyrka KVM

31.12 Nyårsaftonen

- ➔ Kl. 18 Ekenäs kyrka, nyårsbön
- ➔ Kl. 18 Tenala kyrka, nyårsbön

1.1.2016 Nyårsdagen – I Jesu namn

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 10 Bromarvs kyrka
- ➔ Kl. 12 Snappertuna kyrka

3.1 2 s. e. jul – I Guds hus

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 12 Tenala kyrka
- ➔ Kl. 16 Öby, musik-AND, De Vackraste Julsångerna (sid. 23)

TRETTONDAG**6.1 Trettondagen**

- ➔ Kl. 10 Bromarvs kyrka
- ➔ Kl. 16 Ekenäs församlingshem GDT, hela församlingens julfest (sid. 38)

10.01 1 s. e. trett. – Dopets gåva

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 10 Bromarvs kyrka GDT
- ➔ Kl. 12 Snappertuna kyrka
- ➔ Kl. 12 Tenala kyrka

17.01 2 s. e. trett. – Jesus uppenbarar sin gudomliga kraft

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 10 Bromarvs kyrka
- ➔ Kl. 12 Tenala kyrka GDT

24.01 3 s. e. trett. – Jesus väcker tro

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 10 Bromarvs kyrka GDT
- ➔ Kl. 12 Snappertuna kyrka
- ➔ Kl. 12 Tenala kyrka

31.01 Kyndelmässodagen – Kristus, utstrålningen av Guds härlighet

- ➔ Kl. 12 Snappertuna kyrka
- ➔ Kl. 16 Ekenäs kyrka, utdelning av biblar till konfirmanderna i Ekenäs, Snappertuna samt i vinterskriftskolan.
- ➔ Kl. 18 Tenala kyrka KVM

MÅNADENS PSALM

Under år 2015 går vi in för att i olika sammanhang i verksamheten fördjupa oss i en av psalmbokens psalmer per månad.

November: 554

Vår Fader och Gud

Helena Schuuladu 1972
Ull-Britt Gustafsson-Pensar 1979
Philipp P Bliss före 1876

December: 36

Över jordens mörka dalar

Elly Sigfrids 1981
Rainer Holmgård 1981

FÖRBÖN

- **I flera kyrkors vapenhus** finns möjlighet att skriva och lämna kvar lappar eller formulär med önskan om förbön för egen eller andras livssituation. Förbönsämnena bärs fram anonymt i söndagens gudstjänst.
- **Du kan fylla i** ett elektroniskt anonymt förbönsformulär på Ekenäsnejdens svenska församlings webbplats. Förbönsämnena bärs fram anonymt i söndagens högmässa.
- **Du kan personligen** ta kontakt med någon anställd (se kontaktuppgifter på s. 39) gällande förbön eller vända dig direkt till förbönsgruppen i Ekenäs.

Kontakt: eeva.hanner@pp.inet.fi

GEMENSAMMA BÖNETILLFÄLLEN

Lördagar kl. 9.30 i olika församlingar i Ekenäs. Följ med församlingarnas veckoannonsering i Västra Nyland.

Julkonserter

EKENÄS KYRKA

Fr 20.11 kl. 19 Årets stora julkonsert

Thomas Lundin, Tom Käldeström, Christina Lindberg, Heléne Nyberg, Erik-André Hvidsten, Thomas Entoths orkester, m.fl.
Biljetter 30 € vid dörren, förköp hos Karelia, Luckorna, Studioticket, NetTicket
Arr. Raseborgs kulturförening

To 3.12 kl. 19 Sång över vita skogar – julstämning med jazznyans

Johanna Grüssner & Stefan Jansson kvartett (Peter Nordwall, Johnny Åman, Jonas Backman)
Fritt inträde, programblad 15 €

Ti 8.12 kl. 19 Jean Sibelius 150 år
Musikinstitutet Raseborg
Fritt inträde

On 9.12 kl. 19 Julkonsert

Flottans musikkår, kapellmästare Petri Junna, Seppo Pohjoisahon, trumpet, Laura Pyrrö, sopran
Fritt inträde, programblad 5 €

To 10.12 kl. 19 Julkonsert
Västnyländska kammarkören, dir. Niels Burgmann
Fritt inträde, programblad 10 €

Fr 11.12 kl. 18 Vålgörenhetskonsert

”En musikgåva till invånarna på Mjölbolsta och Raseborg Resort”
Musikistitutet Raseborg med vänner sjunger och spelar
Fritt inträde, programblad till frivillig avgift säljs till förmån för ortens flyktingar

Sö 13.12 kl. 18 Luciakröning
Ekenäs lucia m.fl.

On 16.12 kl 19 De Vackraste Julsångerna
Ekenäs kyrkokör, körsång, allsång
Kollekt för Finska Missionssällskapets fredsarbete

Fr 18.12 kl. 19 Julkonsert
Girls n´ Qvinnas
Dir. Monica Henriksson
Fritt inträde, programblad 10 €

Lö 19.12 kl. 18 Cajornas julkonsert
Dir. Olav Söderström och Teddy Granroth
Medverkande: Finlands lucia
Kollekt för Folkhälsan och församlingens diakonihjälp

Sö 20.12 kl. 18 Jul igen
Vokalgruppen Romberg
Biljetter 15/10 € säljs vid dörren samt via romberg.fi

On 30.12 kl. 18 De vackraste julsångerna
Stora Fröjden, dir. Åsa Westerlund
Kollekt för Finska Missionssällskapets fredsarbete
I samarbete med Medborgarinstitutet Raseborg

Kontaktpersoner/kantor:

Niels Burgmann
044-755 3628
niels.burgmann@evl.fi

Sofia Lindroos
044-755 3600
sofia.lindroos@evl.fi

Pia Nygård
044-755 3634
pia.nygard@evl.fi

De vackraste julsångerna ljuder för fredsarbete

I början av december börjar DE VACKRASTE JULSÅNGERNA sjungas i hela Finland. Kollektmedlen som samlas in vid allsångsstunderna stöder fredsarbete.

Finska Missionssällskapet har låtit trycka upp 785 000 sånghäften, varav 50 000 häften är svenskspråkiga. Det svenskspråkiga julsångshäftet innehåller 22 sånger, både gamla älskade sånger och nyare inslag. Årets sånger är valda av kantorena i Ekenäsnejdens svenska församling, **Niels Burgmann**, **Sofia Lindroos** och **Pia Nygård**.

Visste du att....

- På webbtjänsten www.devackrastejulsangerna.fi finns en karta där församlingarna kan pricka in sina egna sångtillfällen. Karttjänsten ger en överskådlig bild över var och när man kan sjunga *De vackraste julsångerna* nära det egna hemmet.
- På webbsidan finns mera information om sångerna. Man kan också rösta på sin favoritjulsång på nätet och samtidigt delta i en utlottning av en notbok för *De vackraste julsångerna*.
- En del av de vackraste julsångerna spelas i www.julradion.fi

DE VACKRASTE JULSÅNGERNA I NEJDEN

EKENÄS

Tisdag 15.12 kl. 17.30 i Österby församlingshem. Barnvänligt med allsång, ringdans, glögg och pepparkaka.

Onsdag 16.12 kl. 19 i Ekenäs kyrka. Körsång, allsång, kyrkören medverkar.

Onsdag 30.12 kl. 18 i Ekenäs kyrka. Körsång, allsång med Stora fröjden.

SNAPPERTUNA

Söndag 13.12 kl. 16 i Snappertuna kyrka.

TENALA

Tisdag 15.12 kl. 19 i Tenala kyrka. Allsång, körsång, solosång, Tenala-Bromarv lucia medverkar.

BROMARV

Söndag 20.12 kl. 16 i Bromarvs kyrka. Allsång, körsång, solosång, Tenala-Bromarv lucia medverkar.

Söndag 3.1.2016 kl. 16 i Öby hos Carita Sundell, Basabölevägen 175a.

EKENÄS KYRKOKÖR

Onsdagar kl. 18.30–20.30 i Ekenäs församlingshem.
Vårterminsstart **20.1.2016**

SNAPPERTUNAKÖREN

Torsdagar kl. 19–21 i Snappertuna prästgård.
Vårterminsstart **21.1.2016**

TENALA-BROMARV KYRKOKÖR

Tisdagar kl. 19–20.30 i Bromarvs församlingshem/jämn vecka fr.o.m. **12.1.2016** och i Tenala församlingshem/udda vecka fr.o.m. **19.1.2016**

ALLSÅNGSSTUNDER KRING SIONSHARPAN

Första onsdagen i månaden kl. 17.30: 3.2, 3.3, 6.4.
Vi träffas och sjunger sånger ur sångboken Sionsharpan

MUSIKSTUNDER I TENALA KYRKA

Efter helgmålsringningen **kl. 18: 5.12, 12.12, 19.12.**
Allsång, solosång och orgelmusik med Henry Jakobsson

JULRADION

Julradion kör igång igen från och med första advent den 29.11. Kanalen spelar julmusik dygnet runt fram till trettondagen. I Julradion ljuder i år finlandssvensk och nordisk musik, allt från jazz, symfoniorkestermusik till barnvisor.

Julradion kan höras på webbplatsen www.julradion.fi

VUXEN- BARNGRUPPER

Vårterminen inleds vecka 2.

TENALA

- Öppet dagis: tisdagar kl. 9.30–13 i Tenala församlingshem

EKENÄS

- Drop-in familjecafé: onsdagar kl. 9.30–11.30 i Ekenäs församlingshem
- Droppen: tisdagar kl. 9-10.30 i Österby församlingshem
- Familjecafé i Gläntan: tisdagar kl. 9.30–11.30 i Langansböle (gamla Joc's)

DAGKLUBBAR

Vårterminen inleds vecka 2.

EKENÄS

- Dagklubb för 4-6-åringar: måndagar kl. 9–12 i Ekenäs församlingshem
- Dagklubb för 3-6-åringar: torsdagar kl. 9–12 i Ekenäs församlingshem

KLUBBAR FÖR SKOLBARN

Vårterminen inleds vecka 2.

BROMARV

- Lek- och rörelseklubb i Bromarv skola fre kl. 12.20–13.20

EKENÄS

- Ekenäs församlingshem må kl. 18–19
- Vesterby skola to kl. 18–19
- Österby församlingshem ti kl. 18–19

SNAPPERTUNA

- Langansböle to. kl. 17–18 i Gläntan

TENALA

- Juniorklubb i Tenala församlingshem ons. kl. 15–16

EFTIS

7.1 – 3.6.2016

Församlingens eftermiddagshem för skolbarn är öppet kl. 12–16.30 varje vardag under skolterminen i Österby församlingshem. Vi vill erbjuda barnen en trygg miljö efter skoldagen med möjlighet till aktivitet och vila, ett hälsosamt mellanmål och utevistelse.

SOLKRANSEN

Vårterminen inleds vecka 2.

Grupp för kvinnor (barnpassning ordnas) som träffas i Kulan i Ekenäs jämna veckors tisdagar kl. 17.30–19.00.

UNGDOMSKVÄLLAR

Vårterminen inleds vecka 2.

EKENÄS: Onsdagar kl. 18–22 i Kulan

TENALA: Onsdagar kl. 18.30–21 i Downstairs

SNAPPERTUNA: Torsdagar kl. 18–21 i Gläntan

KONFIRMANDER

Följ med datum och klockslag för era gruppvisa träffar via webbplatsen <http://bejsman.wix.com/ekenaskulan#!about/c240r>

DE VACKRASTE JULSÅNGERNA

Tisdag 15.12 kl. 17.30 -19 i Österby församlingshem

Välkomna till en barnvänlig tillställning med allsång, ringdans, glögg och pepparkaka i Österby församlingshem. Österby skolbarnsklubb firar sin julfest samtidigt. Medverkande: Helena Hollméus, Ellen Malvina Qvarnström, Kjell Wikström och Niels Burgmann.

BARNENS JULKYRKA

EKENÄS

- Tisdag 15.12 kl. 9.15 samt kl. 10.00. Busstransport ordnas från daghemmen.

TENALA

- Torsdag 17.12 kl. 10.00. Busstransport ordnas från Prästkulla.

BROMARV

- Fredag 18.12 kl. 10.15. Daghemmet inbjuds till skolbarnens julkyrka.

SNAPPERTUNA

- Fredag 18.12 (klockslaget ännu öppet). Tunabo och Langansböle daghem (busstransport ordnas) inbjuds till skolbarnens julkyrka.

JULPYSEL FÖR HELA FAMILJEN

Torsdag 10.12 kl. 18–20

Julpyssel för alla åldrar i Gläntan, Langansböle. Servering. Kvällen inleds med julfest för skolbarnsklubben i Langansböle, kl. 17–18.

Kontaktperson/Barn & familj:
Helena Hollméus
044-755 3611
044-755 3607 (Barnkansliet)
helena.hollmerus@evl.fi

Kontaktperson/Eftis:
Ellen Malvina Qvarnström
0400-291 334
ellen.qvarnstrom@evl.fi

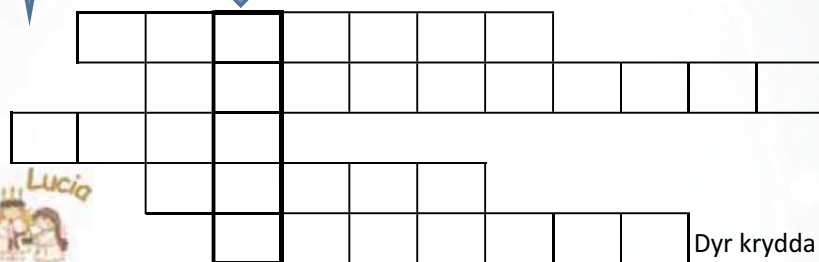

SIFFES JULPYSSEL

Idé och förverkligande: Tuija Wilman och Markus Andersson

Kryss för yngre barn

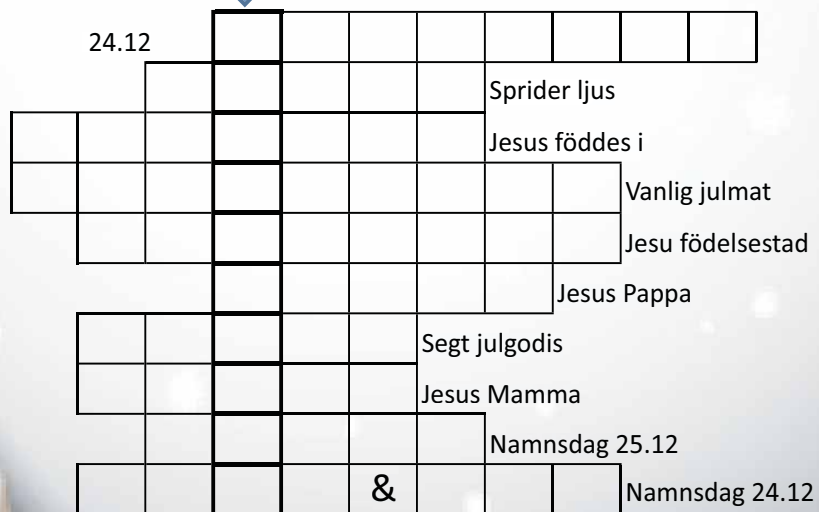
Firar sin födelsedag 25.12

Dyr krydda

Kryss för äldre barn

En julblomma

24.12

Sprider ljus

Jesus föddes i

Vanlig julmat

Jesu födelsestad

Jesus Pappa

Segt julgodis

Jesus Mamma

Namnsdag 25.12

&

Namnsdag 24.12

Skriv det/de ord som bildas på ett vykort tillsammans med ditt namn och adress och skicka till Ekenäsnejdens svenska församling, Larssonsvägen 1, 10600 Ekenäs. Alla inskickade kort deltar i utlottningen av ett litet pris. Skriv också antalet snöflingor du hittar i tidningen.

DAGTRÄFF för daglediga

EKENÄS

Dagträff med lunch i Ekenäs församlingshem
Tredje tisdagen i månaden kl. 12. Lunchavgift 7 €.
19.1.2016 Psalmbingo

SNAPPERTUNA

Dagträff i Snappertuna prästgård
Andra torsdagen i månaden kl. 13.30.
10.12 Julfest
14.1.2016 Psalmbingo

TENALA

Pensionärsträff i Tenala församlingshem
Tredje onsdagen i månaden kl. 14, skjuts ordnas vid behov, kontakta Sonja/betjäningpunkten i Tenala.
Julfest för alla grupper och kretsar söndag 13.12 kl. 15 (sid. 3)
20.1.2016 Psalmbingo

BROMARV

Pensionärsträff i Bromarvs församlingshem
Första onsdagen i månaden kl. 13.30, skjuts ordnas vid behov, kontakta Manne.
16.12 Julfest. Ta med namnlös julklapp värd 3–5 €
14.1.2016 Obs. undantagsvis torsdag. Psalmbingo

TISDAGSLUNCH

i Ekenäs församlingshem första tisdagen i månaden kl. 12.

Lunchavgift 7 €

Varmrätt och kaffe serveras 1.12

Låt budet gå och ta gärna med dig en vän!

DIAKONIHJÄLP

Understöd till församlingens diakonihjälp som stöder familjer och enskilda personer i församlingen kan betalas in på kontonumret. FI 17 5549 6610 0002 87
Märke: Diakonihjälp

DIAKONIRESURSEN

En grupp för dig som vill vara med i församlingens besökstjänst.

Kontaktperson: Carita Englund tel. 040-5729510

BASARER

EKENÄS Julbasar

Lördagen den 28.11 kl. 11–13
i Ekenäs församlingshem.

Försäljning av söta och salta bakverk och annat gott, lotterier, hantverk, loppisfynd och cafe.

Medverkande: Diakoni- och missionskretsen i Ekenäs, Kenya -missionskretsen, Missionsboden, Bikupan och Solkransen.

TENALA Traditionell julmarknad

Självständighetsdagen, söndagen den 6.12 kl. 14–16 i Bygdegården i Tenala.

Missionskretsen i Tenala deltar med försäljning och lotteri (huvudvinst: handsydd löpare av G.Holmström) till förmån för församlingens missionsprojekt.

JULKORT till förmån för diakonihjälpen

Från och med slutet av november finns årets donationsjulkort till försäljning på pastorskansliet i Ekenäs och vid betjäningpunkten i Tenala. Intäkterna från julkorten som kostar 5 € går oavkortat till församlingens egen hjälputdelning. Korten man köper kan man själv ge som julgåva till någon som på detta sätt avstår gåvan för att bidra på nära håll till att lindra en annans nöd och sprida glädje.

DIAKONI I EKENÄS OCH SNAPPERTUNA

Kontakt & adress:
Larssonsv. 1, 10600 Ekenäs

ÖPPET

måndag kl. 9-10
Carita Englund
040-5729510
carita.englund@evl.fi

tisdag kl. 9-10
Martina Starck-Kastren
040-7553604
martina.starck-kastren@evl.fi

DIAKONI I TENALA OCH BROMARV

Kontakt & adress
Sockenvägen 13
10520 Tenala
Sonja Knuts-Söderlund
040-8396733
sonja.knuts-soderlund@evl.fi

Stödperson för diakoniarbetet
Marianne Strandberg
040-8274583

ADVENTSFEST FÖR ALLA

Måndag 14.12 kl. 18 i Ekenäs församlingshem med gästen Albert Häggblom, allsång och servering.

Arr. Kenyamissionskretsen, Sionsharpans allsångsstund och Kyrkobrodererna

EKENÄS MATBANK

Matbanken är ett samarbetsprojekt mellan Ekenäsnejdens svenska församling, Raaseporin suomalainen seurakunta, Missionskyrkan, Metodistkyrkan och lokala livsmedelsaffärer. Ekenäs Matbank verkar i en affärsfastighet på Björknäsgratan 29–31.

Matutdelning torsdagar kl. 14.

Sista utdelningen före jul är 17.12 och första utdelningen på det nya året är den 7.1 2016.

Upplever du att du är i behov av mathjälp så tveka inte att ta kontakt med diakoniarbetarna Carita, Sonja och Martina.

Verksamheten resulterar i vissa fasta utgifter såsom hyra och el och vi är tacksamma för alla ekonomiska bidrag.

Vill du ge en donation till förmån för Matbanken är kontonumret FI 1755496610000287

Märke: Ekenäs Matbank

Du får också gärna höra av dig om du vill bidra med din arbetsinsats.

TENALA-BROMARV MATBANK

Matbanken är ett samarbete mellan Ekenäsnejdens svenska församling, Sale och Carl de Mumma.

Matutdelning torsdagar kl.14–15 i församlingshemmet.

Sista utdelningen före jul är 17.12. Utdelningen fortsätter varje torsdag fr.o.m. 31.12.

Kontaktperson:

Mona Andersson, 040-548 47 83

KRETSAR

Kretsarna startar vecka 2, 2016.

Nya medlemmar är varmt välkomna med!

EKENÄS

Diakoni- och missionskretsen. Start 11.1.

Kontaktperson: Carita Englund tel. 040-5729510

Kenya-missionskretsen. Start 11.1.

Kontaktperson: Ing-Maj Wikström tel. 241 3026

Församlingens förbönsgrupp samlas varannan torsdag (3.12 och 17.12) för att be för olika förbönsämnen. Är det något du vill att vi ber för så tag gärna kontakt eller skriv ner ditt böneämne och lämna in den på pastorskansliet i Ekenäs. **Start 14.1.**

Märk kuveret med Eeva/ förbönsgruppen. Du kan också skicka e-post till eeva.hanner@pp.inet.fi Vi behandlar böneämnena konfidentiellt.

Ta kontakt om du vill delta i gruppen. Kontaktperson Eeva Hanner.

Ekenäs stödgrupp för minnessjuka och närstående samlas en gång i månaden **8.12** och **12.1.2016 kl.14-15.30** på Larssonsv. 1. Gruppen är ett samarbete mellan Ekenäsnejdens svenska församling och Minneslots Nyland.

För närmare info ring Carita Englund tel. 040-5729510 eller Susanna Öster tel. 0400-321239

Kyrkobrodererna. Start 1.2.

Kontaktperson: Hans Wall tel. 040-572 9501

På djupet – bibeldiskussionsgrupp i församlingshemmet i regel sista torsdagen i månaden **kl. 19.** Diskussionen leds av teol.dr Karl-Gustav Sandelin. **Start 28.1.**

Cellbönegruppen för unga vuxna en gång i veckan hos en cellmedlem.

Kontaktperson Anna Lindblad tel. 040-759 6273

Solkransen – grupp för kvinnor (barnpassning ordnas). **Start 12.1.**

Kontaktperson: Mia Kuronen tel. 044-755 3602

TENALA

Missionskretsen träffas varannan tisdag **kl. 13-15** i Tenala församlingshem, nedre våningen. Vi dricker kaffe, handarbetar (den som vill), tar del av information från de missionsfält församlingen stöder, högläser och diskuterar. Nya deltagare är alltid välkomna med! **Start: 12.1.**

Bönekväll i församlingshemmet. Vi samlas en torsdag/månad kl. 18–20 i nedre våningen (ingång via diakonikansliet) för att sjunga, läsa bibeln och be för olika böneämnen. Höstterminens sista träff **10.12.** Vårterminen inleds **14.1.** Om du inte kan delta men vill att vi ber för något som ligger på ditt hjärta, kan du kontakta Sonja per tel. 040-8396733 eller epost:

sonja.knuts-soderlund@evl.fi

Du får vara anonym om du vill men vi som ber har också tystnadsplikt.

Studiegruppen varannan tisdag **kl. 17–19** i församlingshemmet. **Start 12.1.**

FAMILJERÅD GIVNINGSCENTRALEN RASEBORG

www.raseborgfrgc.fi

Tidsbeställningar:

ti och to kl. 9–10

on kl. 13–14

Tel.: (019) 238 281

E-post: raseborgfrgc@evl.fi

Ny besöksadress:

Orkdalsvägen 6, bost. 2

10420 Skuru

MISSIONS BODEN

Ekenäsnejdens svenska församling

KOM & GÖR
PRISVÄRDA FYND!

ÖPPETHÅLLNING:
TORSDAG kl.15 - 19
LÖRDAG kl.10 - 14

KOM IHÅG MISSIONSBODEN
när du städar eller förnyar
hemma eller vid gåvoinköp!

VARUMOTTAGNING:

ALLA TORSDAGAR OCH LÖRDAGAR.
Det går också att ringa kontaktpersonen
och komma överens om leverans.

Boden tar tacksamt emot hela och rena
varor. Inkomsterna av försäljningen går
till välgörenhet.

KONTAKTPERSON:

Gita Lindholm
tel. 040-518 0301

Järnvägsgatan 15, 10600 Ekenäs

BIKUPANS VARUMOTTAGNING

Bikupan/Järnvägsgatan 15
i Ekenäs med ingång från gården.

Öppet: torsdagar kl. 15-19
lördagar kl. 10-14

Om tiden inte passar eller om du har
frågor, ring någon av kontaktpersonerna:

- ♦ *Gita Lindholm* 040-518 0301
- ♦ *Viveca Lindblom* 040-729 3950
- ♦ *Marianne Borg* 040-830 9343
- ♦ *Thina Wikström* 040-593 8588

GÅVOTIPS!

DU KAN BIDRA

till Biståndsresursen genom att köpa ett
gåvokort till förmån för behövande. Korten
kan du ge vidare som present. Korten finns i
valörerna 10 €, 15 € och 20 € och kan köpas
i Bikupan samt på pastorskansliet.

Många packade lådor..

BIKUPAN

Vår biståndsverksamhet har vuxit stadigt efter en försiktig början år 2011. Vi kunde aldrig ana att både privatpersoner och många olika föreningar skulle vara så givmilda. Volymen av donationer ökar stadigt. Vårt nätverk växer och finns idag förutom i hela Raseborg också i flera andra städer och kommuner.

Vi sorterar och packar året om och kör ner fullastade bilar i huvudsak till de fattiga delarna av östra Lettland. Det blir ungefär tio resor per år. Genom tre olika projekt har verksamheten småningom funnit en viss årsrytm. I början av maj för vi morsdagskassar till mammor, till skolstarten får skolbarn ryggsäckar med fyllda penaler och till jul är det matpaket som gäller. Till alla dessa projekt har många hämtat fina saker och mottagarna har berättat hur mycket det har betytt för dem.

Om du inte är bekant med vår verksamhet så kom in! Vi visar gärna runt och berättar mera.

Vi behöver flera frivilliga till Bikupan. Hur mycket tid man ger och vad man hjälper till med bestämmer man själv.

G.Lindholm

VAROR TILL JULPAKETEN TILL LETTLAND

tas emot i Bikupan senast **28.11**. Hör dig för om innehållet.

FYNDA:s JULFÖRSÄLJNING

torsdag 19.11 kl. 15-19 och lördag 21.11 kl. 10-14, Järnvägsgatan 15, Ekenäs.

SPRID GLÄDJE – GE EN ETISK GÅVA

Finska Missionssällskapets nya nätbutik erbjuder etiska gåvor i många olika prisklasser. "Etiska gåvor" har lanserats också på svenska, ett enkelt och roligt sätt att sprida glädje. När du ger en etisk gåva till din vän sprids glädjen också till din nästa i ett annat land. De etiska gåvorna ger en bild av det mångsidiga arbete som Finska Missionssällskapet utför.

Så här ger du en Etisk Gåva:

Gör beställningen på nätbutiken www.etiskgåva.fi

Du kan också beställa korten genom att ringa **020-7127 266**

eller skicka e-post till Finska Missionssällskapet, fms@finskamissionssallskapet.fi

Hjälp till de mest utsatta i U-LÄNDERNA

Moderskapsförpackningen är en av de gåvor som erbjuds i nätbutiken. Hjälpen når fram bland annat i Nepal.

På landsbygden är det ännu vanligt att mammorna föder hemma. Ensidig kost och dålig hygien orsakar sjukdomar och många barn är undernärda. Tack vare stöd från Finska Missionssällskapet har samarbetet mellan nepalesiska staten och hälsocentraler förbättrats.

Tillsammans försöker hjälparbetarna locka mammor att föda på sjukhus. En belöning på 10 euro utlovas åt dem som under graviditeten regelbundet kommer på mödrarådgivning och föder på sjukhus. Man jobbar även för att förbättra hygien och kunskapen om näring och hälsovård. Dessutom kan mammorna få lite babykläder och andra tillbehör. Bebisarnas vikt och längd kontrolleras också och mammorna får ett vaccinationskort som uppdateras efterhand.

Moderskapsförpackningen i Nepal innehåller således både vacciner, mödrarådgivning och info om hur man förbättrar näring, hälsa och hygien.

Många sätt att delta i julinsamlingen

Det finns många sätt att delta i FMS:s julinsamling: genom kollekt i samband med evenemangen kring De vackraste julsångerna, genom en direkt inbetalning, via nät-donation och via telefon.

Inbetalning:

Kontonummer FI38 8000 1400 1611 30,
(BIC: DABAFIHH), märk gåvan JULEN15.

Finska Missionssällskapet, Observatoriegatan 18,
PB 154, 00141 HELSINGFORS

Insamlingstillstånd: POL-2014-10091 för 2015–2016, beviljat
23.10.2014 av Polisstyrelsen.

De insamlade medlen används åren 2015–2017 i Finska
Missionssällskapets utrikesarbete.

ANNORLUNDA JULKLAPPAR

År 2005 startade Kyrkans Utlandshjälp konceptet med *Annorlunda Gåva*. Sedan dess har tiotusentals finländare köpt åtskilligt med skoldräkter, getter, brunnar och dessutom yrkesgåvor via Kvinnobanken. Annorlunda Gåva hjälper de fattigaste människorna i tiotals utvecklingsländer runt om i världen.

Med Annorlunda Gåva kan du glädja dina nära och kära i hemlandet och samtidigt säkerställa att människor i flera utvecklingsländer får exempelvis mat, rent vatten eller tillräckliga utkomster tack vare Kyrkans Utlandshjälp's arbete.

Beställ din Annorlunda gåva via webbplatsen www.toisenlainenlahja.fi/sv/ eller titta in på pastorskansliet i Ekenäs och betjäningpunkten i Tenala och hämta ditt kort över disk.

Insamlingstillstånd POL-2014-11407i kraft 1.1.2015-31.12.2019 / Finland

DIN GÅVA HJÄLPER NÅGON:

Utbildning i att lära sig räkna och företagartutbildning i Liberia

Aniflomo från byn Yawwaley i Liberia har deltagit i en utbildning som stöds av Kvinnobanken, och där kvinnorna lär sig att läsa, skriva, räkna och bedriva företagsamhet i liten skala.

"Mother's Club som stöds av Kvinnobanken har beviljat mig ett lån men där jag också lärt mig hur man gör business. Nu kan jag ge rätt växel tillbaka och vet hur jag kan köpa och sälja olja. Jag kan göra sådant som jag inte kunde göra förut. Mitt liv har blivit bättre", berättar Aniflomo lyckligt.

Vill du. Leka. Med mig.

Eva Fagerlund

- *Vad är ditt bästa ord, frågar min ena son.*
- *Ja-a, det är en svår fråga, men om jag måste svara genast så säger jag ordet Mamma, svarar jag.*
- *Vet du vad mitt bästa ord är, fortsätter han.*
- *Nej, vilket är det, frågar jag.*
- *Det är när någon frågar mig: "Vill du leka med mig?", svarar han.*

Vill du. Leka. Med mig. Jag inser åter hur kloka de små kan vara. Hur barn känner till det väsentligaste, hittar rätt väg och dessutom påminner oss vuxna om det. En inbjudan till ett lustfyllt och meningsfyllt möte, en verklig samvaro med en annan.

Jag inser hur svårt det är att som vuxen stanna upp. Att ge tid, närvaro och ge sig hän i leken, när det finns mycket ojorda saker i hemmet och på jobbet, överallt i vår hektiska tillvaro. Det viktigaste barnet söker är en förälder, en relation till en annan, i vilken barnet får leka, känna välbehag och trygghet. Lek är vila och lek är träning. Barnet söker inte det enorma utbud av aktiviteter och saker som ständigt lockar oss. Vi har fullt upp med att hinna med alla aktiviteter som står till buds (både för vuxna och för barn). Vi känner oss stressade över det ökade ansvaret på arbetsplatsen, på fritiden och vi försöker febrilt att hinna med tempot som vi själva trissar upp.

En klok kvinna lyssnade på min vånda för några år sedan. Det närmade sig jul och jag visste att mina pojkar önskade sig en radiostyrd bilbana. Pojkarna

Eva Fagerlund, psyk. sjukskötare och ped. mag., hemmamamma i 10 år med tre barn och samboende med en bonde. Tidigare arbetsverksam inom psykiatrisk vård och specialundervisning. Aktiv inom Föreningen Folkhälsan i Ekenäs stad rf. Leder gymnastikgrupper på fritiden.

var under skolåldern. Jag visste hur lätt bilbanan går sönder i småbarns händer och hur dyrbar banan var. Kvinnan gav mig rådet; den finaste gåvan du kan ge dina barn är att sätta dig ner på golvet på julafton och leka med dina barn. Det uppskattar barnen allra mest. Låt bli att köpa bilbanan. Låt fantasin flöda när ni bygger vägar, hus och broar. Barn ger sällan kritik för det som den vuxna bidrar med i leken. De är tillfreds över att få vara nära sin förälder och dela sin verklighet. Vill du. Leka. Med mig. Ja, jag vill. ■

Frälsarkransen 20-år:

Herrens välsignelse och Frälsarkransen

Ungdomsarbetsledaren **Kaarina Hakkarainen** fick sommaren 2000 ett armband som hette Frälsarkransen. Hon tilltalades personligen av det handgripliga sättet att be med hjälp av pärlorna. Kaarina använde armbandet i sitt arbete bland skolbarn och ingick också i en grupp som arbetade med att utveckla det andliga i konfirmandarbetet. Resultatet blev boken Konfirmandängeln som utkom år 2003 och Kaarinas texter om Fader vår och Herrens välsignelse finns med i den. I föregående nummer av Mitt i Livet finns Kaarinas text om Fader vår-bönen.

Mera kan du upptäcka på Kaarinas internetsida: www.rukoushelmet.net och boken Kaarina Hakkarainen, Siv Jern, Eero Jokela, Martin Lönnebo, Ann-Sofi Storbacka: *Konfirmandängeln*. 2003. Helsingfors: Fontana Media. Stockholm: Verbum.

Text: TUIJA WILMAN

Herrens välsignelse och Frälsarkransen

Text: KAARINA HAKKARAINEN

Att be om välsignelse är att be om Guds närvaro. Man behöver stillhet och tystnad för att verkligen känna och erfara att Gud är närvarande. De avlånga pärlorna kan på sitt sätt, i enlighet med hur de är placerade hjälpa oss att både komma ihåg och fördjupa innehållet i de sex delbönerna i Herrens välsignelse.

Grip tag om Frälsarkransen. Tänk, säg, känn, våga tro: Jag är här. Gud är här, det är alldeles tyst.

Den första Tystnadspärlan mellan Guds- och Jagpärlan:

Gud skapade människan till sin avbild. Han är närvarande överallt. Också i ditt liv.

Du kan be: **Herre, välsigna oss**

Den andra Tystnadspärlan mellan Dop- och Ökenpärlan:

Gud har kallat var och en att leva i gemenskap med honom. Människans uppgift är att leva i enlighet med hans vilja. Gud har inte lovat oss ett lätt liv, utan ett gott liv.

Du kan be: **Herre, bevara oss**

Den tredje Tystnadspärlan mellan Öken- och Bekymmerlöshetspärlan:

I livets öken känns det som om alla beslut skulle vara beroende av oss. Andra gånger kan vi ibland våga lita på att allting ligger i Guds händer. Gud är fördold. Genom att sträva till att leva i gemenskap med Gud kan vi lära känna honom och hans vilja.

Du kan be: **Herre, låt ditt ansikte lysa över oss**

Den fjärde Tystnadspärlan mellan Bekymmerlöshets- och Kärlekspärlan:

Vi kan överlämna våra liv i Guds händer. Han har gett oss livet. Vi vet att vi gång på gång bryter mot hans vilja. Vi får lita på att Han förlåter oss för Jesu Kristi skull.

Du kan be: **Herre, var oss nådig**

Den femte Tystnadspärlan mellan Natt- och Uppståndelsepärlan:

Natten, mörkret och döden beskriver hur människans liv ser ut när hon är skild från Gud. Gud sände sin son till världen för att dö för vår skull, så att vi skulle få leva i gemenskap med Gud. Gud vände sig till oss. Vi får söka oss till Honom, söka Hans ansikte.

Du kan be: **Herre, vänd ditt ansikte till oss**

Den sjätte Tystnadspärlan mellan Uppståndelse- och Gudspärlan:

Jesus Kristus har lidit och dött för vår skull, men han har övervunnit döden. Han har försonat våra synder så att vi skulle ha frid med Gud. När vi lever i gemenskap med honom kan vi leva i frid.

Du kan be: **Herre, ge oss frid (och fred)**

Gudspärlan:

Gud är kärlek, nåd, liv, glädje, vishet. Du ser ljuset från skatten som är Gud. Gå in i ljuset – och låt det genomlysa och värma dig.

Du kan be: **I Faderns och Sonens och den helige Andes namn. Amen.**

I KÖKET med familjen Lindgren

Familjen Lindgren består av Mattias & Daniela, William (12), Greta (9), Agnes (7) och Alwin (1).

I KÖKET
är rutan för
amatörkockar med
matlagningsiver och
-intresse. Recepten med
angivna mått är prövade
i det egna köket.
Lycka till!

Hos oss får man äta godis hela julhelgen!

I vår familj gör vi gärna saker tillsammans. Traditioner är viktiga och inför julen pysslar och pyntar vi tillsammans. Att göra eget julgodis är roligt. Till en av våra traditioner hör att hela julhelgen ha ett litet godisbord uppdukat med hemmagjorda godsaker. Hela familjen är med på något hörn vad gäller godiskokandet och packandet. Vi brukar också ge bort julgodis i julklapp.

Här har vi bakat både lite lättare godis som chokladmyror vilka barnen gjort helt själv och sedan knäck som mamma helst kokar ensam eftersom smeten är väldigt het och lätt att bränna sig på. Men där har barnen varit med och mätt upp ingredienserna och plockat ut knäckformarna. För extra julstämning brukar vi lyssna på musik då vi bakar.

Chokladmyror

½ dl sirap
1½ dl socker
100 gr smör
4 msk kakao
4 dl rice crispies

Mät upp allt utom rice crispies i en kastrull och koka upp det. Rör om hela tiden. Rör i rice crispies. Klicka ut smeten i kakformor eller på smörpapper. Låt svalna. Förvaras svalt.

Bountybollar

50 gr smör
½ dl sirap
½ dl florsocker
2 dl vispgrädde
200 gr kokoflingor
200 gr ljus blockchoklad

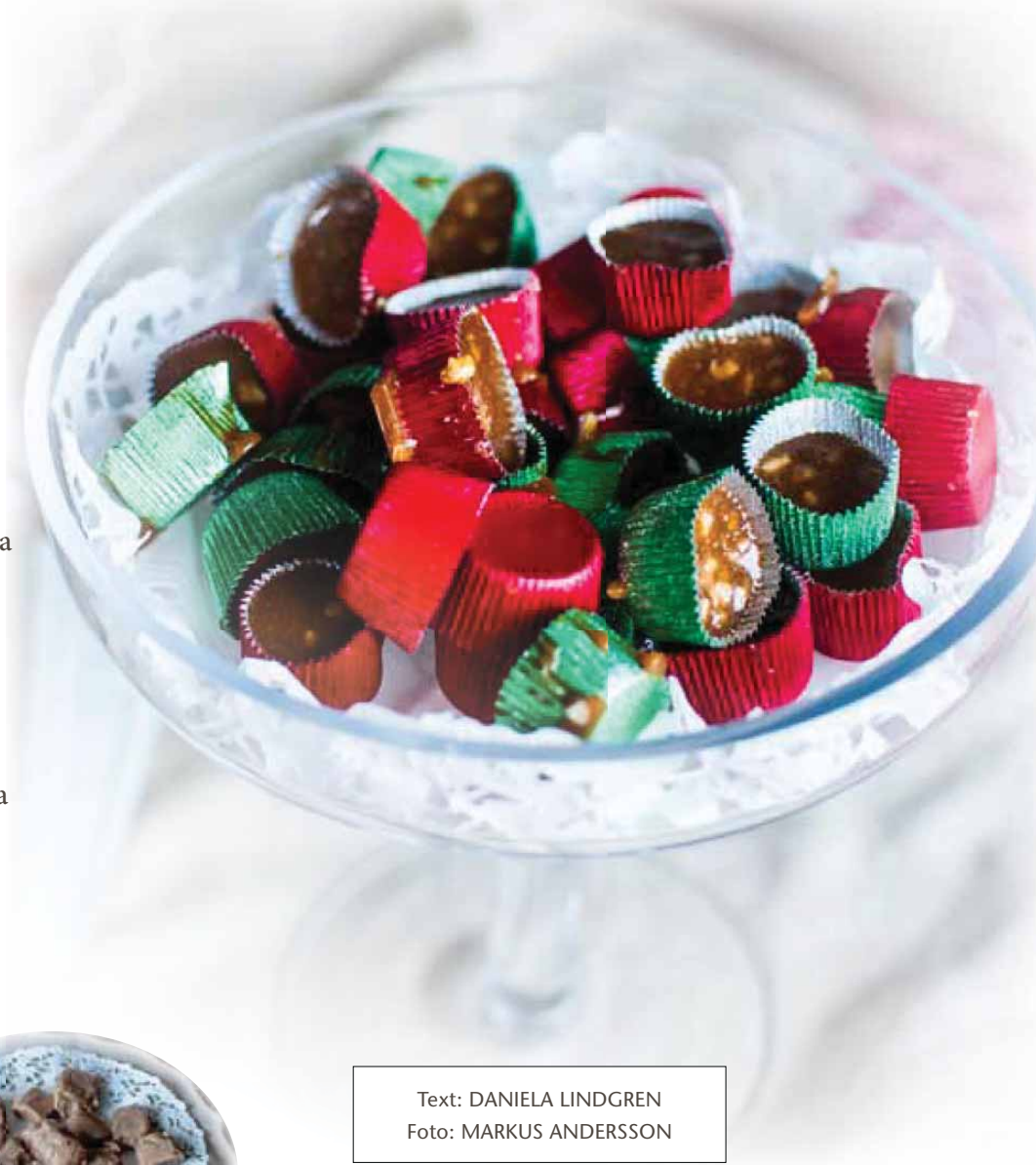
Blanda ihop allt utom kokos i en kastrull. Koka 5-8 min tills smeten blir seg. Tillsätt kokosen. Låt smeten svalna. Rulla smeten till små bollar och lägg dem på bakplåtspapper. Låt bollarna stå kallt i minst en timme. Smält chokladen över vattenbad. Doppa bollarna i chokladen. Om du vill kan du pryda dem med t.ex. guldpärleströssel. Låt stelna. Förvara bountybollarna svalt.

Knäck

2 dl vispgrädde
2 dl socker
2 dl sirap
1 msk smör
½ tsk bakpulver
½ dl hackad mandel
Knäckformar

Blanda grädde, socker, sirap och smör i en kastrull. Låt bubbelkoka under omrörning tills smeten känns tjock. Gör ett kulprov (se fudge receptet)

Rör i bakpulvret och den hackade mandeln. Ställ ut knäckformarna på en plåt täckt med bakplåtspapper. Fyll formarna med smeten. Låt svalna. OBS! Knäcksmet är enormt het!

Text: DANIELA LINDGREN
Foto: MARKUS ANDERSSON

Fudge

4 dl socker
3 dl grädde
1 tsk kakao
1 msk vanillinsocker
1 tsk salt
2 msk smör
1 dl hackade nötter eller mandel (inte nödvändigt)

Blanda socker, grädde och salt i en kastrull. Koka upp och låt bubbelkoka. Rör om ofta. Gör kulprov: Häll en droppe smet i en kopp kallt vatten. Om smeten kan rullas lätt till en kula har fudgen kokat klart.

Ta kastrullen från värmen. Rör i kakao, vanillinsocker, smör och hackade nötter. Vispa kraftigt med elvisp, tills smeten är tjock och bubblig. Smörj en ugnform och häll i smeten. Ställ kallt att stelna. Skär upp den färdiga fudgen i fyrkantiga bitar.

Kola

2 dl socker
2 dl vispgrädde
2 dl sirap

Blanda socker, grädde och sirap i en kastrull. Låt bubbelkoka. Rör nästan hela tiden. Gör kulprov (se fudgereceptet). Smörj en ugnform eller lägg ett smörpapper i en ugnform. Häll i kolasmeten. Låt svalna och stelna. Skär sedan kolan i bitar. Slå in varje kolabit i en bit smörpapper eller i cellofan.

Sponsorerad prenumeration

KP
KYRKPRESSEN

I likhet med innevarande år erbjuder Ekenäsnejdens svenska församling en subventionering per medlems-hushåll på tidningen KP också för år 2016.

Gångse prenumerationspris för privatpersoner är 65 € för år 2016. Det subventionerade priset är **50 €** och församlingen bidrar således med 15 €/prenumeration.

Redan prenumerant?

Medlemmar som redan har en pågående subventionerad prenumerations och vill fortsätta på samma sätt under 2016 behöver ingenting göra, prenumerationen fortsätter automatiskt. Prenumerant som **inte** önskar förnya den sponsorade prenumerationen bör meddela kontaktpersonen Yvonne Lindström (kontaktuppgifter på sid 39) eller använda talongen nedan.

Ny prenumerant?

Meddela ditt intresse genom att fylla i och posta/lämna in denna kupong till pastorskansliet i Ekenäs, Larssonsvägen 1, 10600 Ekenäs senast 15.12.2016.

Citatet

"Did you enjoy my creation?" Enligt en judisk rabbi kommer Gud att ställa den frågan när vårt timglas till slut runnit ut. Så förvånade vi kommer att bli när vi samlat oss för räfst och rättarting. Did you enjoy my creation? (Övers.: *Har du njutit av min skapelse?*) Det kommer säkert att ta tid innan vi förstår hur djupt allvarlig denna fråga är. Att det inte alls är fråga om ett ytligt "chat" från Guds sida. Det är den yttersta domen! Did you enjoy my creation? Det sägs att vi då skall se ansikte mot ansikte. Hur kommer Guds ansikte att se ut när frågan ställs? Som ett barn på julafton eller med bekymrade rynkor i pannan? Jag vet inte, men jag tror allt mer att det är livets viktigaste fråga.

Liselotte J Andersson: Alla paradiser är inte stängda. Om förlust och försoning, 1999.

- Jag har inte tidigare nyttjat subventionsförmånen och är nu intresserad av en subventionerad prenumerations på tidningen KP under ett år. Prenumerationen gäller 2016 och inleds fr.o.m. nr 1/2016 (eller senare under året i samband med att ev. pågående prenumerations avslutas).

Mitt subventionerade prenumerationspris är 50 €.

Mina adressuppgifter förmedlas till Kyrkpressen av hemförsamlingen. Jag förbinder mig att själv meddela om eventuell adressförändring till Kyrkpressen.

Fakturering sker genom delfaktura, som skickas ut till hushållen av Kyrkpressen.

- Jag vill avsluta min subventionerad prenumerations på KP när innevarande prenumerations tar slut.

Släktnamn: _____ Alla förnamn: _____

Näradress: _____

Postnummer: _____ Postadress: _____ Föd.datum: _____

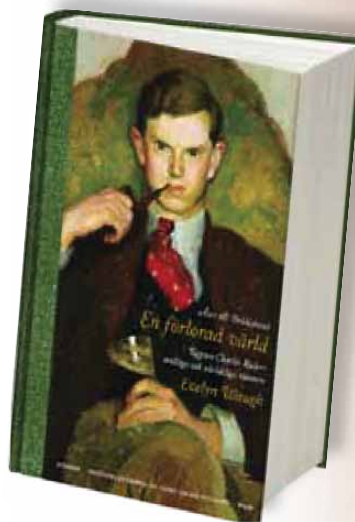
Det går bra att skriva av kupongen om du inte vill klippa sönder tidningen.

Evelyn Waugh

EN FÖRLORAD VÄRLD

Ann-Sofi Storbacka

Evelyn Waugh's roman från 1945 har i år getts ut på svenska i en ny översättning. Boken har också en längre titel: Åter till Brideshead, kapten Charles Ryders andliga och världsliga minnen. Undertiteln är beskrivande för vad boken handlar om: en medelålders man som minns och reflekterar över det han har varit med om.

Kriget håller på att ta slut, både för Evelyn Waugh och hans romanhuvudperson Charles Ryder. I boken reflekterar Charles över vad det blev av den optimistiska och i grunden ensamma studenten som kom till Oxford för att inleda sitt vuxna och självständiga liv. Där blev han bekant med studiekamraten Sebastian Flyte och hans fascinerande och komplicerade familj.

En del av det attraktiva med familjen Marchmain är deras katolska tro, som var och en av familjemedlemmarna på något sätt har en relation till.

Boken är bitterljuv, nostalgisk och realistisk på en och samma gång. Ett grundtema i boken handlar om kristen tro och om vad det kan betyda att vara kristen. Det är en bok som håller för att läsas många gånger, varje gång öppnas något nytt. En av de viktigaste frågorna i boken handlar om hur man kan leva i enlighet med sina värderingar. Vad är viktigast i livet – framgång, prestige, trygghet eller sanning och barmhärtighet? Finns det något som är ännu viktigare än att söka lyckan hos en annan människa?

Bokslukarna samlas i Ekenäs församlingshem den sista onsdagen i månaden. Vi har jullov i december och samlas på nytt den **27.1.2016**

BOKSLUKARNAS BOKTIPS

– ATT LÄSA SJÄLV ELLER GE BORT SOM JULGÅVA

C.S. Lewis: *Det viktigaste och Utflykt från en tyst planet*

Margaret Haikola: *I grund och botten*

Ann Heberlein: *Gud, om vi ska talas vid du och jag måste jag vara helt ärlig*

Sven Stenlund: *Jussarö. Från sjövarfäste till nationalpark*

Ursula K. Le Guin: *Trollkarlen från Övärlden*

J.K. Rowling: *Den tomma stolen*

Dagmar Edqvist: *Mannen som kom hem*

Dessutom tipsar vi om Mary-Ann Bäcksbackas nyaste diktböcker och Siri Hustvedts romaner *Sorgesång* och *Den lysande världen* samt Lennart Hellsings dikt *Vad bananerna tror ur Bananbok*.

LUCIA

Välkommen till

LUCIAKRÖNING

Lucia kröns traditionsenligt
söndagen den 13.12 kl. 18
i Ekenäs kyrka.

När årets luciasåsong i Ekenäs inleds på Luciadagen är det församlingen som agerar arrangör. Stafettpinnen gavs i början av oktober över av Ekenäs Lions damer, som under 24 år skött uppdraget tillsammans med flera lokala sponsorer och frivilliga.

NYA FRIVILLIGA EFTERLYSES

Verksamheten som församlingen tagit över är väl inkörd, men för att den skall fungera behövs nya frivilliga som kan ingå i det luciateam som skall sköta det praktiska. Under en övergångsperiod ställer några av lionsklubbens medlemmar upp efter behov, men de delar gärna ansvaret som luciaföräldrar med flera och ser fram emot att nya ansikten anmäler sitt intresse och redan i år kommer med och ser hur det går till.

Intresserade, som vill göra en insats i luciasammanhanget kan kontakta Yvonne Lindström
tel. 044-5081 527
yvonne.lindstrom@evl.fi

BOKA LUCIA

Ekenäs Lucia kan bokas för besöksuppdrag under tiden 13.12.2015–6.1.2016. Ann-Mari Walls tar emot bokningar per telefon: 040-838 1004.

JULFEST OCH LUCIAAVSLUTNING

På Trettondag, i samband med hela församlingens julfest, finns Lucia på plats för sitt avslutande framträdande och avtackas samtidigt för sitt uppdrag att sprida ljus, hopp och glädje bland stora och små i Ekenäs.

Festen inleds med en förkortad gudstjänst och fortsätter med servering och program av varierande slag. Små och stora är välkomna med!

Tid: **onsdag 6.1.2016 kl. 16.**

Plats: **Ekenäs församlingshem, Larssonsvägen 1.**

Kontaktuppgifter

EKENÄSNEJDENS SVENSKA FÖRSAMLING

www.ekenasnejdensforsamling.fi

Pastorskansliet Ekenäs (vard. 9-13)

019-241 1060

Larssonsv. 1, 10600 Ekenäs

ekenasnejdens.forsamling@evl.fi

Telefax: 019-241 2688

PB 68, 10601 Ekenäs

Betjäningpunkten Tenala (må-to kl. 10-12)

019-245 0550

Sockenv. 13, 10520 Tenala

PERSONAL

Kyrkoherde Anders Lindström	0400-527 488	anders.lindstrom@evl.fi
Kaplan Staffan Söderlund	0400-640 786	staffan.soderlund@evl.fi
Kaplan Tuija Wilman	044-755 3601	tuija.wilman@evl.fi
Kaplan Monica Cleve	044-755 3627	monica.cleve@evl.fi
Församlingspastor/familjerådgivare Ann-Sofi Storbacka	044-300 1707	ann-sofi.storbacka@evl.fi
Kantor (B) Niels Burgmann	044-755 3628	niels.burgmann@evl.fi
Kantor (C) Sofia Lindroos	044-755 3600	sofia.lindroos@evl.fi
Kantor (C) Pia Nygård	044-755 3634	pia.nygard@evl.fi
Diakonissa Carita Englund	040-572 9510	carita.englund@evl.fi
Diakonissa Martina Starck-Kastrén	040-755 3604	martina.starck-kastren@evl.fi
Diakon Sonja Knuts-Söderlund	040-839 6733	sonja.knuts-soderlund@evl.fi
Ungdomsarbetsledare Kjell Wikström	040-821 5327	kjell.wikstrom@evl.fi
Ungdomsarbetsledare Tom Blomfelt	040-845 3942	tom.blomfelt@evl.fi
Ungdomsarbetsledare Markus Andersson	044-755 3635	markus.andersson@evl.fi
Ledare för barnverksamheten Helena Hollméus	044-755 3611	helena.hollmerus@evl.fi
Ledare för eftermiddagshemmet Ellen Malvina Qvarnström	0400-291 334	ellen.qvarnstrom@evl.fi
Informatör Yvonne Lindström	044-508 1527	yvonne.lindstrom@evl.fi
Kanslist Marina Åsten	019-241 1060	marina.asten@evl.fi
Kanslist Petra Fagerström	019-241 1060	petra.fagerstrom@evl.fi
Kanslist Karola Forsström	019-245 0550	karola.forsstrom@evl.fi
Värdinna (Ekenäs) Gun-May Ekström	040-567 4616	gun-may.ekstrom@evl.fi
Värdinna (Tenala/Bromarv) Mona Andersson	040-548 4783	mona.andersson@evl.fi
Församlingsmästare (Ekenäs) Håkan Lindroos	040-761 5072	carl-hakan.lindroos@evl.fi
Församlingsmästare (Tenala) Henrik Holmberg	0400-806 137	henrik.holmberg@evl.fi
Församlingsmästare (Bromarv) Karita Lindgård	040-743 6649	karita.lindgard@evl.fi
Församlingsmästare t.f. (Snappertuna) Tove Holmström	044-755 3744	tove.holmstrom@evl.fi
Diakonistödperson (Bromarv) Marianne Strandberg	040-827 4583	

RASEBORGS KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET

www.raseborgsforsamlingar.fi

Ekonomikontoret Ekenäs (vard. 9-13)

019-241 1540

Larssonsv. 1, 10600 Ekenäs

Ekonomidirektör

Christer Lindvik

0400-488 374

christer.lindvik@evl.fi

Gravärenden/kremering

Carita Siltanen (chef för begravn.väsendet)

0400-540 022

carita.siltanen@evl.fi

Susanna Määttä (kanslist)

044-755 3603

susanna.maatta@evl.fi

Charlotta Laukkanen (trädgårdsmästare)

040-523 1648

charlotta.laukkanen@evl.fi

Ramsdals lägergård

Nina Asén-Nyman (värdinna)

019-244 8015

040-563 8813

Ramsdal, 10820 Lappvik

nina.asen-nyman@evl.fi

Österby församlingshem

019-241 5293

Rusthållsgr. 2, 10620 Ekenäs

INNAN GRYNINGEN

*Så kom du då till sist, du var en främling,
en mytgestalt som jag hört talas om.
Så många hade målat dina bilder
men det var bortom bilderna du kom.
Vi trodde du var användbar, till salu,
vi skrev ditt namn på våra stridsbanér.
Vi byggde katedraler högt mot himlen
men du gick hela tiden längre ner.*

*Du är ett barn som ligger på ett jordgolv,
du fryser om vi inte griper in.
Du rör vid kroppar, hatar orättvisor,
Du bjuder älskande på moget vin.
Du stiger ut ur alla tomma gravar
Du är en vind som säger: det blir vår.
Du kommer som en flykting över bergen
Du följer oss dit ingen annan går.*

*Du är den sång om livet som jag glömde
den sanning jag förrådde dag för dag.
Jag svek mig själv; den spegel som jag gömde
bär dina bråddjup, dina anletsdrag.
Kom närmare, bli kvar hos mig.
Det mörknar, och kanske ljusnar det på nytt igen.
Ditt liv ska bära mig; jag hör en koltrast
som sjunger timmen innan gryningen.*

*Ylva Eggehorn (1999)
Sv. psalmboken 717*